

Lišauskas Vl.
31 Norwood ave
Brooklyn 8, N.Y.

LAIŠVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."



Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

XI metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, rugsėjo (September) 13 d. 1956 m.

Kaina 10 c.

Nr. 27 (301)

Vasarai baigiantis

J. Žvalnys

Išsiūrėję į praėjusią vasarą vykusį lietuvių visuomeninį gyvenimą, turime pripažinti, kad jis buvo gana judrus ir gyvas. Studentų Santariečių iniciatyva paruošta peticija, Vašingtono Sąskrydis, Diplomatinijos Sefo vizitas, Dainų Šventė, Kultūros Kongresas, Ramovėnų suvažiavimas, Amerikos ir Kanados Lietuvių Susitarinimo šventė, LFB kongresas, SLA, Sandaros ir L. T. Myletojų Dr-jos Seimas, Vyčių Seimas, Skautų saskrydžiai ir stovyklos, ir t. t., kur virė kova už vienos srovės įtakos sustabdymą, trijų "didžiųjų" — Šimučio, Grigaičio ir Blazo ašies susilpnėjimas, kovoje su Lietuvos Valstybės suverenumu likučiais, išryškino jėgas, kurios sudaro tarpusavę pusiausvyrą. Šita pusiausvyra vienus ir antrus pilietybiškai peržiūrėti savo ejimus. Viliakas bene pirmas pastebėjo, kad jo kombinacijas išlaikyti jėgas savo pusėje, sudrumstė LFB, senosios krikščionių demokratų gvardijos lūpmis tariant, jaunieji revoliucionieriai ir Nepriklausomybės Talkos vyrai. Todėl bandė atidaryti duris į Vliką sugrįžti pasitraukusioms grupėms. Šitas bandymas Vlikui nepasisekė, nes Nepriklausomybės Talka ir LFB savo rankose turėdami kozyrius, nepanoro pavieniai įeiti Vlikan, kad ant jų jodintų, kaip buvo netolimos praeties laikais, ir jų vardu kalbėtų. Taip pat, Nepriklausomybės

mybės Talka ir LFB gerai supranta, kad suardytoji pusiausvyra atneštų dar aršesnes tarpusaves kovas ir jau vien dėl to laisvinimo idėja galėtų būti pavojingai sužalota. Ir va, šita aplinkybė, tiek Nepriklausomybės Talkai bendrai, tiek ir paskiriems jos nariams bei LFB, uždėda didelį atsakingumą. Šitas atsakingumo jausmas išneša Vlikui reikalavimus, kurių, norėdamas atgauti prarastą dominavimą, priimti bijo. Bijoti, kad nebūtų priverstas dirbti, vietoje lig šiol buvusių šnekų ir intrygų. Tenka pasakyti, kad Nepriklausomybės Talka ir LFB, kad ir paskirai veikiant, bet, išėdamos grynai iš laisvinimo esmės, stovi ant tvirto pagrindo. Ir kol šitos grupės pusiausvyrą sugebės išlaikyti, tai, kad ir pasilikdamos už Vliko ribų, bus verčiamos ne tik pačios eiti nuosekliu keliu, bet ir Vliko grupės panašiu keliu verst eiti. Šita padėtis negali patikti mark sistams ir visiems internacionalistams. Reikia manyti, kad jie, kaip ligi šiolei, taip ir ateityje, Talkos vyrai. Todėl bandė atidaryti duris į Vliką sugrįžti pasitraukusioms grupėms. Šitas bandymas Vlikui nepasisekė, nes Nepriklausomybės Talka ir LFB savo rankose turėdami kozyrius, nepanoro pavieniai įeiti Vlikan, kad ant jų jodintų, kaip buvo netolimos praeties laikais, ir jų vardu kalbėtų. Taip pat, Nepriklausomybės

Nebeužtvenksi upės bėgimo...

Kaip LASo narys, neišlaikau, kad neparasius keletą pastabų, kaip eilinis pilietis, lietuvis—patriotas, blaiviomis akimis žiūrį šių dienų lietuvių skaldymą, vienų kitų šmeižimą ir judinimą. Būdamas lietuviu patriotu, nenorėjau būti kokiu atsiskyrėliu nuo lietuvių, nuo organizuotumo ir nepalaikymo savųjų geru pastangų. Pasirinkau organizaciją, kuri eitų ir su Dievu ir su tauta. Taigi įstojau į LASą, nes tik čia radau tai, ko lietuviui patriotui labiausiai reikia, kas yra artimiausia, mieliausia ir priimtinausia, būtent — šūkį: "Dieve padėk mums atvaduoti savo Tėvynę!" Na, ir kas gi čia yra blogo ir kam čia kuo nors kludoma? — Anaipitoli! Bet, tik reikia paimti į rankas Vliką palaikančiųjų grupių spau-

dą ir tuojau pamatysime, kas ten rašoma. Ne! Ten nerašoma, bet stačiai šmeižiama, iškoneveikiama, iškoliojama! Kodėl? Kur čia yra pakastas šuo? Nejaugi LASas yra kokia anarchistinė organizacija, arba teroristinė, ar net komunistinė? Nenoromis žvelgiu į savo kolegas — narius, vadovaujančius asmenis, kandidatus, prijaunčius ir t. t. Jų čia daug, netgi labai daug! Ir jie, dažniausia buvę kovotojai už Nepriklausomybę, kariai, užgrūdinti kovose, visuomenės veikėjai, įvairių profesijų valdininkai, studentai, moksleiviai, darbininkai — seni ir jauni. Ir visi turi tik vieną, bet didį tikslą — Lietuvą! Tad kodėl gi tas šmeižimas? Ir čia persasi tik vienas, vienintelis atsakymas visiems šmei-

žikams ir intrigantams, bei šiltų vietų medžiotojams — visą tai gimdo jūsų baimė! Taip, didžioji baimė.

Jūs matote, kaip iš po didžiojo sukretimo, išblaškyti po visą margą pasaulį benamiai tveriasi ir organizaciją, visiškai naują, patriotinę, kuri auga ir stiprėja ir jau nebe dienomis, bet valandomis. Jūs matote čia susibūrimą kaip tik to elemento, kuris ne tuščiais barškaliniais žodžiais, bet rimtu pasiryžimu stoja į darbą ir kovą. Mes jau turime realią jėgą ne tik narių kiekybe, bet ir kokybe. Mes nudirbame vis daugiau ir daugiau darbų ir tie darbai jau duoda gražių vaisių. Mes krutame ir kovojame visomis priemonėmis už lietuvių ir vienybės išlaikymą ir savo tikslą pasieksime, nes su mumis yra ryžtas ir valia. Ir juo daugiau jūs mus šmeižite, tuo mes daugiau augsime ir dar kartą augsime ir stiprėsime.

Štai, kas jums įvaro baimės ir ne be pagrindo. Pas jus beliko — vien tik liežuvis, o pas mus yra kylančioji jauna, energinga ir galinga pajėga ir tos pajėgos jūs bijote.

Bet... štai, kada šmeižtai jau nebeįveikia, griebtasi naujų priemonių sulaukyti t mūsų, anot Maironio, "upės bėgimą!" Ir tas naujas kovos prieš mus "perlas" bene bus pats įdomiausias. Pasiklausykite: Lietuvių Darbo Tarnybos vadovaujančių karininkų suvažiavimo protokole randame, kad majoras J. Augustaitis LASo narius priimti į LS tarnybą ir dargi mus sugretina su komunistais!

Kas gi tai? Nesusipratimas ar išprotėjimas? Ar ir visi jo vadovaujami kuopų kariai irgi yra komunistai?

Ar pagalvoja šis majoras ir ar jis žino:

- 1) Kad mūsų tarpė yra didelė dauguma buvusių sargybos kuo pos karių ir
- 2) Kad tie visi kariai nors dabar dar kuopose, savo dvasia ir širdimi yra su mumis, buvusiais jų draugais ir frontuose ir kuopose.

Ir patikėk, majore, kad jie pasiluosavę iš kuopų bus mūsų idėjinio darbo bičiuliai ir bus mūsų eilėse, nes tik čia yra prasmingas atsakymas į lietuvių Tėvynę mylinčios širdies veržimąsi į darbą už tautą ir laisvę.

Tame pačiame majoro protokole sakoma, jog neleistina platinti tautinę spaudą lietuviškų dalinių tarpe... Neteko matyti bei patirti, kad Amerikos kariuomenėje ka-

VERGŲ SKAIČIAI PASAULYJE

Speciali komisija, veikianti prie Jungtinių Tautų, paskelbė, kad šiuo metu pasaulyje yra apie 12 milijonų vergų. Komisijos teigimu, daugiausia vergų esama arabų kraštuose. Vergų prekybos centras esanti Meka, kur už vieną vergą mokama nuo 50 iki 150 dolerių. Už gražias verges moteris sumokama ir daugiau. Vergų darbininkų vertė yra nustatoma pagal jo amžių, raumeningumą ir pajėgumą dirbti sunkius fizinius darbus.

Tačiau tame Jungtinių Tautų komisijos pranešime nei vienu žodžiu neužsimenama apie sunkią vergijos sistemą, kuri yra praktikuojama Sovietų Sąjungoje. Juk tenai daugiau kaip 20 milijonų gyventojų yra pajungta sunkiosios pramonės ir žemės ūkio darbams visiškai neatsižvelgiant į jų pajėgumą fiziniam darbui. Sibiro stepių miškų kirtimo darbuose — dirba šimtai tūkstančių moterų, nepilnamečių jaunuolių ir senelių. Jų darbo sąlygos yra nei kiek ne geresnės, kaip arabų kraštų vergų, kurie kovos dirbti už minimaliausį atlyginimą, kad palaikius savo gyvybę.

SUEZO KANALO KLAUSIMU

Kaire vykusios derybų su Egipto prezidentu Gamal Abdel Nasser praėjusią savaitę baigėsi nesustarimu. Nei vienu klausimu nebuvo prieita vieningos nuomonės. Egipto prezidentas atmetė visus pasiūlymus, kuriuose tik buvo

riams būtų draudžiama skaityti bile kuri spauda...

Mes gi jam stačiai sakome, kad tautinė spauda kaip plaukė, taip ir tebeplauks pas mūsų ginklo draugus tik su tuo skirtumu, kad jos bus gausiau! Tai mūsų atsakymas jums, majore! Ir čia, majore, upės bėgimo nebesustabdysi, nors ir pasveikinti būtų labai baisu.

Keista ir įdomu, kodėl šis tariamai lietuviškas majoras ėmėsi tokių priemonių? Karo mokykloje kariūnams buvo skiepijama karinė dvasia ir Tėvynės meilė ir buvo nepatariama mestis į politinį darbą. Argi ne tautinės valdžios laikais šis vyrukas buvo pastatytas ant kojų, suteiktas jam karininko vardas ir jis apvilktas uniforma?

Taip, mes matome žmogų, kuris pamynė po kojomis tai, kas kariui yra šventa, garbinga ir didinga. Ir kaip gaila, kada matome, kad už sidabrinukus šiandien jau galima nupirkti ir garbę ir pareigas ir net patį žmogų... Tačiau ne viskas dar žuvo — Tautos Garbė ir Valstybės Gerovės šūkis dar gyvas mūsų tarpe, jis dar žydi ir mes su šypsena, darbais ir pasiryžimu, žygiuojame pirmyn.

Taip... Nebeužtvenksi upės bėgimo, nors jums ir pasveikinti būtų baisu!

J. Galbuogis
Skyriaus pirmininkas

Red. pastaba. Šis straipsnis yra kolektyvus atsakymas viso LASo Nottinghamo skyriaus, kurį sudaro 70 narių, į nepamatuotus ir nerimtus maj. Augustaičio šmeižtus.

POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo — S. Varnys

kalbama apie tarptautinę Suez kanalo kontrolę. Jis pareiškė, kad Suez kanalas priklauso Egiptui ir jis turis išlaikyti pilną jo kontrolę.

Ryšium su derybų nutūkumu, neslepiama ir Vašingtone, kad tarptautinė padėtis pasidarė dar rimtesnė. Anglai ir prancūzai jau kiek anksčiau buvo nusistatę prieš Egiptą panaudoti galimai griežtesnes priemones, įskaitant ir karinę jėgą, tačiau nuo to žygio juos sulaukancios Jungtinės Amerikos

Kipro salai suteiktų visišką nepriklausomybę. Graikai tvirtina, kad dauguma tos salos gyventojų yra graikai.

Kaip žinoma, Kipro sala yra sukėlusį nemažą rūpesčių ir anglams. Tos salos gyventojai, be abejo, remiami Graikijos vyriausybės, kuris metas veda atkaklią kovą su anglais, reikalaujami sau nepriklausomybės. Salos gyventojai, susitelkę į partizaninius branduolius, dažnai nevengia ir ginkluotų konfliktų su anglų administracijos pareigūnais.

LENKIJOS REZISTENTŲ LIKIMAS



Dusėtų ežeras, Zarasų apskr.

Valstybės. Vašingtone manoma, kad Suez kanalo klausimu anglams ir prancūzams reikėtų padaryti kai kurių nuolaidų ir su Egiptu susitarti, nes karinės jėgos panaudojimas prieš Egiptą sukeltų ant kojų visą arabų pasaulį, kuris galutinai persimestų į Sovietų Rusijos pusę.

Tik deryboms nutrūkus, iš Maskvos pasigirdo balsų, kad karas su Egiptu Anglijai ir Prancūzijai sudarytų sunkių pasekmių. Reikia, tuo norima pasakyti, kad Sovietų Sąjunga karinės intervencijos atveju bus arabų kraštų pusėje ir vakariečiai turės skaitytis su konkrečia jos parama Egiptui ir jo sąjungininkams.

GEREJA JAV — RUMUNIJOS SANTYKIAI

Prieš keletą metų, kada buvo nustatyta, kad komunistinės Rumunijos konsularinės atstovybės Amerikoje yra žvalgybos ir šnipinėjimo centrais, Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė įsakė rumunams porą savo konsulatų Amerikoje uždaryti ir eilei diplomatinis pasus turintiems rumunų pareigūnams apleisti Ameriką. To pasekoje ir Rumunijos komunistinė vyriausybė padarė kai kuriuos suvaržymus Amerikos atstovybės pareigūnams Rumunijoje. Jie negalėjo laisvai važinėti rumunų teritorijoje, net ir karinės reikšmės neturinciose srityse.

Šiuo metu Rumunija Amerikos atstovybės ir konsularinių įstaigų pareigūnams tokius suvaržymus atšaukė. Savu ruožtu nuolaidas padarys ir Jungtinės Amerikos Valstybės. Spalių mėn. 15 d. Bukarešte prasidės pasitarimai tarp JAV ir rumunų valdžios atstovų dėl tolimesnių santykių pagerinimo ir, gal net išplėtimo kai kurių prekybinių bei kultūrinių sąsajų reigojimų.

Kad Rumunijos įstaigose Amerikoje ir toliau veiks žvalgybos centrai, tuo visiškai netenka ir abejoti, tik, deja, apie tai bus stengiamasi nutylėti.

GRAIKIJA TEBEBEIKALAUJA

Graikijos vyriausybė pakartotinai kreipiasi į Jungtines Tautas su savo reikalavimu, kad Anglija

1945 metais sovietinis teismas Maskvoje sprendė 16-kos Lenkijos rezistentų — laisvės kovotojų bylas ir juos nubaudė ilgesnėmis bausmėmis kalėjimu. Išsiaiškinti apie nubaustuosius asmenis vakarų pasaulyje nebuvo jokių žinių. Tik paskutiniuoju metu iš Varšuvos buvo pranešta, kad visi nubaustieji lenkų pogrindžio vadai (jie vedė atkaklią kovą ir prieš nacių administraciją Lenkijoje) yra atlikę savo bausmes ir gyvena laisvėje.

Lenkų politiniai central Amerikoje skelbia, kad iš tų 16-kos politinių veikėjų tik du yra pasiekę laisvąjį vakarų pasaulį, septyni gyvena Lenkijoje ir septyni yra mirę bolševikų kalėjimuose arba jau išėję į laisvę.

Nors komunistų kalėjimuose šiandien yra kalinama dešimties tūkstančių Lenkijos patrijų, bet komunistinė spauda apie juos neužsimena nei vienu žodžiu.

SPAUDOS BALIUS

Savaitraštis "Laisvoji Lietuva" kasmet, užbaigiant senuosius metus, ruošia spaudos balius. Šiemet spaudos balius įvyks gruodžio 29 dieną Lietuvių Auditorijoje, įvairia, įdomia ir reta programa.

SOLISTO ST. BARANAUSKO IŠLEISTUVIŲ KONCERTAS

Čikagoje prieš nekurį laiką susidaręs komitetas iš organizacijų atstovų ir pavienių asmenų, 1956 m. rugsėjo 29 d. 7:30 val. vakare Marijos Aukšt. Mokyklos salėje ruošia solistui St. Baranauskui studijoms paremti didelį koncertą.

Programą išpildys: St. Baranauskas, P. Bičkienė, Z. Adomaitienė ir J. Vaznelis. Be to, dainuos ir Vyrų choras.

Bus atliekama: solo, duetai, kvartetas ir Vyrų choras su visais solistais.

Bilietų kainos nuo 3.50 — 1.50 dol.

Bus greitai paskelbta, kur galima bus bilietus įsigyti iš anksto.



Atsiveikimas su vasara. Dar anais laikais, vasarotojai Zarasuose, ežerų pynėje.

Valandėlė su aktorium J. Šernu

Juozas Kaributas, Los Angeles, Calif.

Prieš įvykstant dvim labai svarbiem įvykiams: pirmajam lietuvių Kultūros Kongresui ir Dainų Šventei, kurie kiekvieną lietuvių daugiau ar mažiau turėjo pradžinginti. Tą džiaugsmą ir kartu pasididžiavimą tais dideliais įvykiais, kurie be abejo paliks mūsų tremties istorijoje, panorau pasidalinti su garsėjančiu lietuvių aktorium J. Šernu. Susisiekiu telefonu, jis labai maloniai sutiko. Mūsų kontaktas nuo pirmojo susitikimo niekad nebuvo sušlubavęs. Tad pasitikiu ir draugiška nuotaika pasilik.

Beverly Hills, vienoje puikioje terasoje, kur skėčiai dengia nuo saulės kaitrių spindulių, o gėles supa vasaros dienų visą grožį išpasakodamas, prie šaltų užkandžių ir gėrimų, įvyko mūsų poros valandų užsitęsęs gana draugiškas ir malonus pasikalbėjimas.



Iš kairės: Jokūbas Šernas, dešinėje — Juozas Kaributas

ŠERNO BŪDO SAVYBĖS

Pavadinčiau jį labai mielu ir tikru Lietuvos vaiku, nors ne be savotiškų charakterio savybių: — sentimentalus, daugiau mėgstas vienu, nei jam tik labai patinkamus žmones. Jam atrodo, kad geriausiai ir jaukiausiai galima praleisti laisvalaikį tik mažoje savų artimųjų prietelių draugijoje. Paklausus apie didesnio masto su buvimus, atsakė: — "Gyvenimas yra per trumpas, kad būtų galima taip pigiai išvaistytis ir nebranginti valandų. Tai juk atimtu daug brangaus laiko. Norint ką nors gero per tą trumpą gyvenimą sukurti — nuveikti, to ne galima sau leisti. Be to, — tęsė toliau, — labai mėgstu vienu, toliau — šeima ir darba. Šiuo metu baigiu rašyti knygą. Tas man atima daug laiko. Toliau, kai esu laisvas, dirbu prie savo namo ir randu poilsį.

— Taip niekur neišiti, nepasilikinti, ar nėra per daug mo notoniškas gyvenimas?

— O ne! Dienos galima pajavairinti ir praturtinti, tik reikia mokėti suprasti save ir aplinką. Žinoma, aš einu, kad ir į tuščiausius su buvimus, kai tas liečia mano tiesioginį darbą.

STEBISI MŪSŲ ORGANIZUOTUMU

Jo prašomas siuntinėju angliškai lietuvišką spaūdą. Dabar sužinojau, kad jis tą spaūdą kruopščiai peržiūrįs ir jį lietuvių organizuotumas stebinas. Išgirdęs apie įvykstantį kultūros kongresą Čikagoje, jis mielai sutiko prisidėti prie sveikinimo. Džiugu — kalbėjo jis, — kad lietuviai, būdami tiek toli nuo savo tėvynės, sugeba išlikti ištikimi savajai tautai ir jos kultūrai. Mane stebina jūsų siuntinėjama spauda, kurią aš vertinu. Kartu tą progą, noriu išreikšti mano padėką už parodymą didelio dėmesio man, su išėjimu "Halen of Troy".

— Beje, kokį moralį patenkintimą jutote po šio taip jau plačiai nuskambėjusio filmo ir kokie tolimiesni planai?

— Filmą "Halen of Troy" priškaitau vieną iš laimėjimų. Kai dėl tolimesnių planų, sunku būtų ką tikro pasakyti. Dabar man yra svarbiausia — baigti knygą "The Climate Makes the Season". Paskutiniu laiku ką tik baigiau porą filmų televizijai, tai: "Riddle of the Red Nite" ir kitą. Tas man

atėmė nemaža laiką. Jei siekti dar toliau, tai viskas ne mūsų rankose ir nieko nebūtų galima pasakyti. Ne bent tik taip spėlioti.

— Girdėjau, kad jūsų motina rašo. Ar ji dabar yra ką nors išleidusi?

— Taip, ką tik neseniai baigė vieną knygą vardu "Tu Enfauteuras Daus La Dauleur" ir antrą, leidykloje — "Echec au Sileuce". Kaip tik paskutiniu laiku mano motina yra labai užsidarius ir daug rašo. Kiek teko iš jos girdėti, ruošiasi išleisti ir savo atsiminimus. Kokia kalba atsiminimus išleis, neteko sužinoti.

Toliau tęsėme platų pasikalbėjimą įvairiomis temomis. Jis domėjosi, teiravosi. Ypatinai jam buvo įdomu mūsų liaudies menas, p. Daužvardienės anglų kalba išleista knyga apie lietuviškus valgius. Pareiškė norą tą knygą tu-

domėjosi vykstančio kongreso darbas ir mūsų lietuviškuoju teatru. Užklaustas mūsų enciklopedijai biografinių žinių, jis buvo labai nustebęs, kad mes pajėgime leisti enciklopediją ir žinias apie save ir apie mirusį tėvą mielai sutiko suteikti.

Baligus pasikalbėjimą, jis labai maloniai pastebėjo, kad jam esą vis kas kart įdomiau sutikti ir išgirsti apie mūsų veiklą, kuri ir jam nesą svetima.

NEATLIETUVINO

Klausimas labai aktualus, bet tie priekaištai per anksti jau iški- lo mūsų spaudoje. O juk visai natūralu ir nėra nieko stebėtiną, juo labiau kaltintino, kad tas taip simpatiškas ir lietuvišku nuosirdu mu bei išvaizda jaunuolis, būdamas kupinas labai gerų savybių, dabar nekalba lietuviškai, su pirmuoju kvietimu neatsukubėjo pas mus! Geriau tai dar, kritikai aplink apsižvalgytu, tada gal suprastų, kad vos kelių mėnesių būdamas, neteko tėvo. Motina nelietuvė. Išvežtas iš savo gimtojo krašto ir per trisdešimt metų nematęs nei Lietuvos, nei girdėjęs lietuvių kalbos ir nesutikęs lietuvių. Galėjo išmokti lietuviškai? Žinoma, kai jo vardas nebuvo nuskambėjęs, Prancūzijos lietuviai nepasistengė tada jo surasti ir pabendrauti. O dabar! Būdamas filmų aktorius, yra daugiau ar mažiau suvaržytas. Gal tas kritikiams nei į galvą neatina, o išaiškinti filmų aktoriaus gyvenimo padėti, reikėtų atskiro ilgo straipsnio.

Kaip yra kaktu skaityti, kai nepagrįstai švaidoma kritika. — Štai neperšeniai viename Čikagos dienraščių vienas dėsto: "Šernas garsina lietuvių vardą! Kaip? Kuo? Kuriuo būdu?" Ir po tiekos klausimų, jis drąsiai "paduoda jau ir ordiną" Svetlanai Berezovai, nepalikdamas Šernui nei pa- prasto — dėkui. Tas pats toliau tęsė savo protingąjį razumavimą, kad: "Šernas, sukdamasis tokioje milžiniškoje karuselėje, kaip to- kioje grandiozinio filmo mechanizmas ir norėdamas negalėtų mus reklamuoti". Kaip keista! Juk Rossana Podesta, bpdama italė ir tik tiek reklamavo savo Italiją, kad kaip Šerno, taip ir jos vardas figūravo pirmajam programos pu- slapy ir po abiejų nuotraukų stam-

biuos raidės žymėjo jų gimtojo karšto vardus. Nevienam lietuviui būtų suplakusi širdis, kai Lietuva minima tokioje filmo programoje, kuris buvo leidžiamas iš kart net 52 kraštuose. Vadinas Vardas — LIETUVA — visuose 52-se Kraštuose buvo minimas. Juk ir italė išėjusi į ekraną nepasiskė, kad štai — aš italė! Ji ir sukėsi toje pačioje milžiniškoje karuselėje, bet ją Italijos vyriausybė po to filmo apdovanojo ordinu už Italijos vardo garsinimą. Mes! Gėda kalbėti, kad net taip toli nuvažiuavom, jog tą patį filmą "Halen of Troy" istorijos genodu pavadinome. Apgailėjo "Verbūnas", kad Šernas buvo įmestas režisoriaus, su lietuviškais šviesiais plaukeliais, nors nesuprato, kad tie lietuviški šviesūs plaukeliai — perukas gamintas Hollywoodo!

Žinoma, kiekvienas skaitytojas savaip supras ir vertins. Kada nors mūsų taip mažos tautos sūnus išaina į žmones ir mes patys jį bandome suniekiinti ir iškritikuoti. Tai jau čia galima drąsiai pasakyti, kad iš didelio rašto išiname iš krašto. Iš visų tų laiškų iš Hollywoodo, prašosi išvada, kad stengiamasis suniekiinti ir suprastinti visą, ką pats negali pasiekti. Tai fantazijos, kurios nevaisingos. Ar ne? Juk štai faktas: "Frank Sinatra atsiskė nuo milžiniškų pinigų apmokamos sumos — sutarties tik dėl to, kad kai kurias scenas ten reikėjo vaidinti — kartoti po du ar tris kartus. Jis tevardina tik kartą!" Teko matyti Sinatra net keletą kartų. Sinatra, kaip ir visi kiti, kartojė ir vargo prožektorių šviesoje. Paskutinį kartą mačiau, kai Sinatra su Grace Kelly (dabar princesė Rainer) filme "High Society" sumušė kartojimo rekordą ir visai nesudėtingą dealogą kartojė net 12 kartų. Štai ir fantazija, kai iš viso Hollywoodo nėra galima išvengti kartojimų. Kam klaidinti skaitytojus?

Toliau, Grace Kelly labai išpopuliarėjusi čia ir visuose kraštuose, bandoma numušti jos vardas. Ar ne juokingi triukai! Jos nepatikus per ilgas kaklas. Ji išvesta tik vieno režisoriaus dėka — filmus, atseit ir į pasaulį...

Toliau net "Verbūnas" paliečia ir mano vardą, kad aš suvedęs pažintį ne su visais jau taip meniškais žmonėmis, kaip tai: — "Pagaliau garsus Las Vegas naktinis klubas pasamdė Lanza dainuoti už 100,000 dolerių. Sutartu laiku dainininkas neatvyko. Paašikėjo, kad Lanza yra užkimes. 100,000 dol. nuėjo šuniui ant uodegos". — Toliau.

"Tad vietos publika dainininką pažįsta iš jo įvairių, toli gražu, nemenišku pasirodymų — vietos spaudoje. O lietuviai dar ir iš Kaributo suvestos pažinties su Lanza ir lietuviškos kopytėlės tai pažįnciai užantspauduoti".

Čia "Petras Verbūnas" prašau- na pro šalį per toli. Man tuo reikalui patikrinus žinias pas reikiama smensis, štai kas pasirodė: Mario Lanza nėra gavęs tų 100,000 dol., o tik jam buvo siūlyta ta suma, jei jis sutiktų anam klubui dainuoti. Jis buvo sutikęs, bet, kada paaiškėjo, jog yra užkimes — atsiskė. Vadinas, imasi šmeižto ir nelogišką galvojimą bando įpiršti kitiems. Čia, o ir kitur, nėra nieks metęs tokių didelių sumų, nežūrint kokiam garsiam dainininkui, tol, kol jis savo kontraktą neišpildo darbu. — Vadinas, pasirašė kontraktą — gerai. Baigsi filmą ar koncertą — gausi pinigus. Tai ko gi su tokiais straipsniais siekiama? Temdyti kito suvestas pažintis?

Tebūnie atleista už pasisakymus ir leista grįžti prie Šerno su tokiu prašymu: kad, argi verta mums savus, kurių taip mažai išėjusių į platesnį pasaulį, stengtis baidyti su negalastinga kritika. Ar ne daugiau mes laimėtumėm, jei vietoje tos neproduktingos kritikos, tų fantazijų, parodytumėm daugiau savo dvasinės kultūros? Jei jau su antruoju atveju nieko nelaimėsime, tai su pirmuoju juo labiau ne. Šiaip ar taip, ar mes jį laimėsime sau, ar gali tekti nurašyti į nuostolius, bet jam tenka linkėti tik daug geros ir ne eilinės sėkmės, nes su juo kartu, bus minimas ir mūsų mažos Lietuvos vardas.

Juozas Mikuckis



ANT GRUVĖSIŲ

Sugniužo marmuro kolonos, Ir statulų teliko šukės... Bet iš gruvėsių diegas plonas Į saulę veržiasi nublukęs.

Kai užkūkos gegutė vėliai, Ir saulėje virpės plaštakės — Nedrašiai, baukščios, palengvėle, Pražys šakelėj melsvos kekės.

Bet kai aplinkui audros girdis, Kai artimui jausmai atvėso, — Nesuvirpės pervertos širdys, Teisybės atstatyt gruvėsiui!

Nubus gyvent ne vienas krūmas, Ir pasipuoš žiedais vėl šakos, Bet žuvę, kovose kur grūmės, Neprisikels naujom atakom!

DAUG SKAUSMO AUDROJE PAKELĖ

Daug skausmo audroje pakėlė, Širdį siekimą susikūrėm Ne tam, kad ji sutrypus, vėliai Prie svetimų sustoti durų.

Bures įtempkime dar kartą, Ir dar stipriau papūski, vėjau! Išgirsim laisvės žodį tartą Tų, audrose kur išstovėjo.

Gyventi grįžę, lyg iš kapo, Bučiuosim žemę numylėtą, — Nurimė baigsim skausmo lapą, Daug kartų ašarom aplėtą.

KAI ĖJOME JAUNYSTĖS SODAIS

Raudonas rožes man, vienodas — Davei dienom liepsningos meilės. Kai ėjome jaunystės sodais — Ir gražios buvo jos ir dalios!

Dienų gļėby nuvyto rožės, Ir skausmo metais, metais blogio, Mūs kelio knygą mes užvožę, Nebesulaukėm epilogio.

Tik rožes tas aš išdžiovinęs Nešuosi su savim paslėpęs — Ir be tavęs ir be tėvynės, Jas jausmų po svetimom palėpėm.

ŽUS SELVARTAS

Žus selvartas graudinės — Pakelki verkiandis akis! Ateis kitų dienų grandinės, Kai rytmetys prašvis.

Tai dar ne kapą mudviem ruošia, Dar ne mirties tai eisena — Tai jūros mums iš tolo ošia, Audroj tai rytmečio daina!

Iš "Prieblandos Žiburėliai", naujai ruošiamo rinkinio.



Muz. Alicé Stephens — Steponavičienė, pakviesta muzikos mokytoja Čikagos konservatorijon.

Kultūrinės AKTUALIJOS

Kultūrinis gyvenimas Čikagoje

VEIKIA DVI BALETO STUDIJS

Baletmeisterio Simo Velbasio baleto studija, veikianti Bričporte, pradėjo šeštuosius mokslo metus. Įsteigė ir antrąją studiją — Marketparke, didžiausioj lietuvių kolonijoj. Pirmojoj pamokos vyksta Lietuvių Auditorijoj — 3133 So. Halsted St. ir antrojoj — 2584 W. 69 St. Mokiniai dar priimami į abi. Platensnių informacijų galima gauti, skambinant — S. Velbasui, GR. 6-6747. Prieš Kalėdas numato pastatyti baletą — Užburtoji fleita.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

Grįžusieji iš atostogų ir atsiveikinantieji su malonia vasara, jau sutinkami ir šeštadieniais bei sekmadieniais linksmai laiką gali praleisti prie gražios muzikos, grojant Auditorijos orkestrui. Čia ir sutiks pažįstamų ir laikas maloniai prabėgs lietuviškoj aplinkumoj.

JAUNIEJI DAILININKAI

Čikagos Meno Instituto jaunųjų dailininkų grupė, 27 dailininkų rugpjūčio mėnesį buvo suruošę Mandel Bros galerijoje savo darbų parodą. Šioje parodoje dalyvavo ir 4 jaunieji lietuviai dailininkai: Anelė Pagalytė — Dvi-veidė viltis (aliejus), Danutė Sakalauskaitė — Panteistas (aliejus), Bronė Jameikienė — Živino pasaka (vitražas) ir Vytautas O. Virkau — Tapinys (aliejus). Plačiai ir spauda minėjo, ypač atskirai paminėjo Br. Jameikienę "Cicero Life" laikraštis.

GRAŽUS PAVYZDYS VISIEMS

Jau ne pirmą kartą Lietuvių Fronto Bičiuliai skiria stipendiją gabiausiam studentui. Ir šiuo metu nutarta skirti naują stipendiją bet Lietuvių Fronto Bičiųjų Valdyba tiek tolerantiška, kad ir Rezistencijos stipendijos skyrimo komisijai pakvietė ir trijų studentų organizacijų atstovus — ateitininkų, skautų ir santaričių. Skautai savo atstovu paskyrė R. Šilbajorį.

LIETUVIS PROFESORIUS PSICHOLOGŲ KONFERENCIJOJE

Čikagoje North Western universitete įvyko klinikiškų psichologų konferencija, kurioje dalyvavo ir lietuvis prof. dr. Vytautas Bieliauskas (iš Richmond, V.), atstovavęs profesinį institutą. — Prof. dr. V. Bieliauskas yra dar jaunas mokslininkas, pernai atšventęs savo amžiaus 35 metus, bet jau pasižymėjęs mokslinius darbus ir būdamas tremtyje — Vokietijoje. Vokietijoje įsteigė ir redagavo "Aidų" žurnalą (kuris tebeina Amerikoje) ir redagavo tremtinių savitraštį vokiečių kalba "Im Ausland". Parašęs visą eilę mokslinių studijų bei šiaip darbų.

LIETUVIŲ DAILĖS INSTITUTU

Visuotinis suvažiavimas, įvykęs rugsėjo 1 ir 2 dienomis, išrinko valdybą: A. Valeška, V. Petravičius, P. Augius, A. Marčilio- nis ir V. Vizgirda. Tai penktasis suvažiavimas šiapus Atlanto — 3 Kanadoje ir 2 Amerikoje. Kitamet L.D. Institutas mini savo dešimtmetį, numatė išleisti ir metraštį. Nutarta individuales ir apžvalgines parodas rengti, leidinius leisti ir išleisti kiti aktualūs klausimai. L.D. Institutas veikia plačiai ir turi skyrius: Amerikoje, Kanadoje, Prancūzijoje ir Australijoje, numatė steigti ir Pietų Amerikoje.

SCENOS DARBUOTOJAI

IŠEINA Į OFENZYVĄ!

Amerikos ir Kanados Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjungos laikinoji valdyba (Aleksas Kulkus — pirmininkas; Stasys Pilka — vice-pirmininkas, Vytautas Valukas — išdinininkas, Antanas Sprindys — sekretorius ir Simas Velbasis — valdybos narys), netrukus šau-

kia visų Čikagoje gyvenančių scenos darbuotojų susirinkimą.

Sąjungos savarankūs skyriai steigiami visose žymesnėse lietuvių kolonijose. Pavasarį numatoma 2—3 vietovėse scenos festivaliai, per kuriuos už geriausių pastatymus ir vaidyboje pasižymėjimą, bus skiriamos premijos.

Sąjunga ragina rašyti prisiminimus. Žadama rašytojui St. Santvarui padėti išleisti jo ruošiamą knygą apie Lietuvos Teatrą.

"DRAUGO"

ROMANO KONKURSO

Laikas rankraščiams įteikti baigiasi š.m. lapkričio 1 d. Iki šiol gauti du romanai. Komisija sudaryta: Ald. Augustinavičienė, P. Balčiūnas, V. Mariūnas, kun. Al. Sušinskas ir Myk. Venclauskas.

PAVASARĮ NUMATOMAS SCENOS FESTIVALIS ČIKAGOJ

Vakariųjų kolonijų (Čikagos, Clevelando, Detroito, Omahos ir t.t.) scenos sambūriai pavasarį žada suruošti lietuviško teatro festivalį, kuriame bus suteiktos premijos už meniškesnius pastatymus ir atsižymėjimus vaidyboje. Festivalio vaidinimai numatomi Čikagoje ir gal Clevelande.

Čikagiečiai Festivalyje parodys kelis naujų lietuvių dramaturgų veikalus (A. Landsbergio "Sugrįžimas", K. Ostrausko "Kanarelė" ir kt.).

K. OSTRAUSKO "KANARELĖS" PIRMAS VAIDINIMAS ČIKAGOJ

Jauno, išsikiriančio rašytojo Kosto Ostrausko 3 veiksmų drama "KANARELĖ" pirmą sykį iš rankraščio, bus suvaidinta vidurmišcio — Eleventh Street teatre (72 E. 11-th St.), šeštadienį, spalį 20 d. vakare ir sekmadienį — spalį 21 d. po pietų.

Režisuoja Vytautas Valukas. Scenos apipavidalinimas dail. Vytauto Virkau. Muzikinį veikalui foną sukūrė Giedrė Gudauskienė. Drama "Kanarelė" Kultūros Fondo konkurse buvo pripažinta išskirtinu scenos veikalu.

Muzikos popietė

Akademiškų Skautų Ramovė — rugsėjo 16 d. YMCA (6235 So. Ho man Ave.), patalpose ruošia muzikos popietę, programoje: G. Gudauskienės paskaita, muzikinė dalis, atsisveikinimas su solistu St. Baranasku, loterija ir arbata. Pelnas skiriamas solisto St. Baranasko studijoms Italijoje paremti.

Statoma opera Rigoletto

Čikagos Lietuvių Vyrų choras stato Verdi operą Rigoletto. Pastatymas įvyks 1957 m. kovo 30—31 dienomis. Dirigentu pakviestas A. Kužiūnas, pastatymas — Vl. Baltrušaitis, vaidybinė režisūra — aktorius Kazio Ozelio, administratoriumi — Vyt. Radzius. Dalyvauja solistai: Vl. Baltrušaitis, Alg. Brazis, J. Kristolaitytė, M. Kripkaukienė, A. Valukienė, D. Stankaitytė, J. Šalna, St. Citvaras, J. Vaznelis, V. Liorentas ir kit. Taipgi visas choras.

"SANDAROS"

KONCERTAS — BALIUS

Savitraštis "Sandara" šių metų rudens koncertą ruošia lapkr. mėn. Lietuvių Auditorijoje, dalyvaujant geriausioms meninėms jėgoms. "Sandaros" koncertai įėjo tradicijon ir publikos mėgiami.

Susiorganizavo

scenos darbuotojai

Įvykusio Kultūros Kongreso Teatro Sekcijos posėdy buvo padėti pagrindai Amerikos ir Kanados scenos darbuotojų organizacijai įkurti. Tam visi pritarė ir išrinkta laikinoji valdyba ir pasiskirstė pareigomis: pirm. — Aleksas Kulkus, vicepirm. — Stasys Pilka, sekr. — Antanas Sprindys, išdin. — Vytautas Valukas ir valdybos narys — Simas Velbasis. Scenos Darbuotojų Sąjungos steigimas randa scenos veikėjus ir visuomenėje dideį pritarimą.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis. Metams — 4.50; pusei metų —
Redaguoja Redakcinė Komitija. Straipsnius ir korespondencijas re-2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
daktija talso ir taipina savo nuoi- Subscription per year — \$4.50;
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąžina- 6 months — \$2.50; 10 c. per copy.
mi autoriams pareikalavus.

Tėvynės meilė ir lietuviškieji demokratai

J. Brazauskas

Kas kiek atidžiau sekė taip va-
dinamų demokratinų grupių spau-
dą, tas be abejo turėjo pastebėti,
kad šalia pilamų nuodyt ant žai-
zdoto Lietuvos kūno ir šmeižtų
ant tautinių pažūrų lietuvių, bu-
vo rašoma ir apie tėvynės meilę,
Lietuvos išlaisvinimą. Mano su-
pratimu, kalbėti ir rašyti apie tai
gali tik tokie žmonės, kurie patys
myli tėvynę ir yra ne sausi par-
tijų samdiniai, o tikri demokratai,
suprantą tikrąją demokratiją
ir toleranciją artimui. Iš tikro, ar
gali mylėti savo tėvynę ir būti
sąmoningas demokratais tie, kurie
savo tėvus, brolius bei sese-
ris, kaip išbadę vilkai, juos puo-
la tik už tai, kad jie eidami patri-
otizmo ir Lietuvos Laisvinimo
keliu, ne tik neteršia Nepriklaus-
omos Lietuvos laikotarpio, bet ir
visais galimais būdais jį atvaiz-
duoja mūsų jaunajai kartai ir ki-
tataučiams, kaip įrodymą, kad lie-
tuvių tauta savo atliktais darbais
buvę ir yra tikrai verta laisvės,
kad lietuvių tauta buvo ir yra
tikrai pribrendusi gyventi ir tvar-
kytis savarankiškai, ir kad vien

iš šio taško išeidami jie remia Lie-
tuvos valstybės suverenumo tęs-
tinumą — artimai bendradarbiau-
dami su Lietuvos Diplomatine Tar-
nyba, ir remia pastangas visų sro-
vių, einančių šia kryptimi.

Prašosi išvada, kad ne tik Ali-
to ir Vliko didiesiems, bet ir vi-
siems kitiems turėtų būti žinoma,
kad teršimas ir juodinimas N. Lie-
tuvos laikotarpio, yra ne Lietu-
vos laisvinimo, bet gramzdinimo
prarajon kelias, vedęs lietuvių
tautą tiesiai į Kremliaus raudon-
ųjų nasrus.

Atkreipdami lietuviškos visu-
menės dėmesį ir, kartu priminda-
mi panašios rūšies raševoms, bei
tokios spaudos puoselėtojas, —
tenka pastebėti, kad šita, jiems ki-
tokioje formoje primins Lietuvos
miškų broliai — partizanai, luosį
ir žaizdoti, Sibiro kankiniai ir
raudonųjų vergiją iškentėjusi lie-
tuvių tauta. Esame tikri, kad bus
patiekta ne tik jų pačių tomomis
prirašyti straipsniai jų kaltinimui,
reikalaujant pasiaiškinimo, bet ir
satisfakcijos už padarytą tėvų
žemei skriaudą.

IVANAS IV-SIS BUDI...

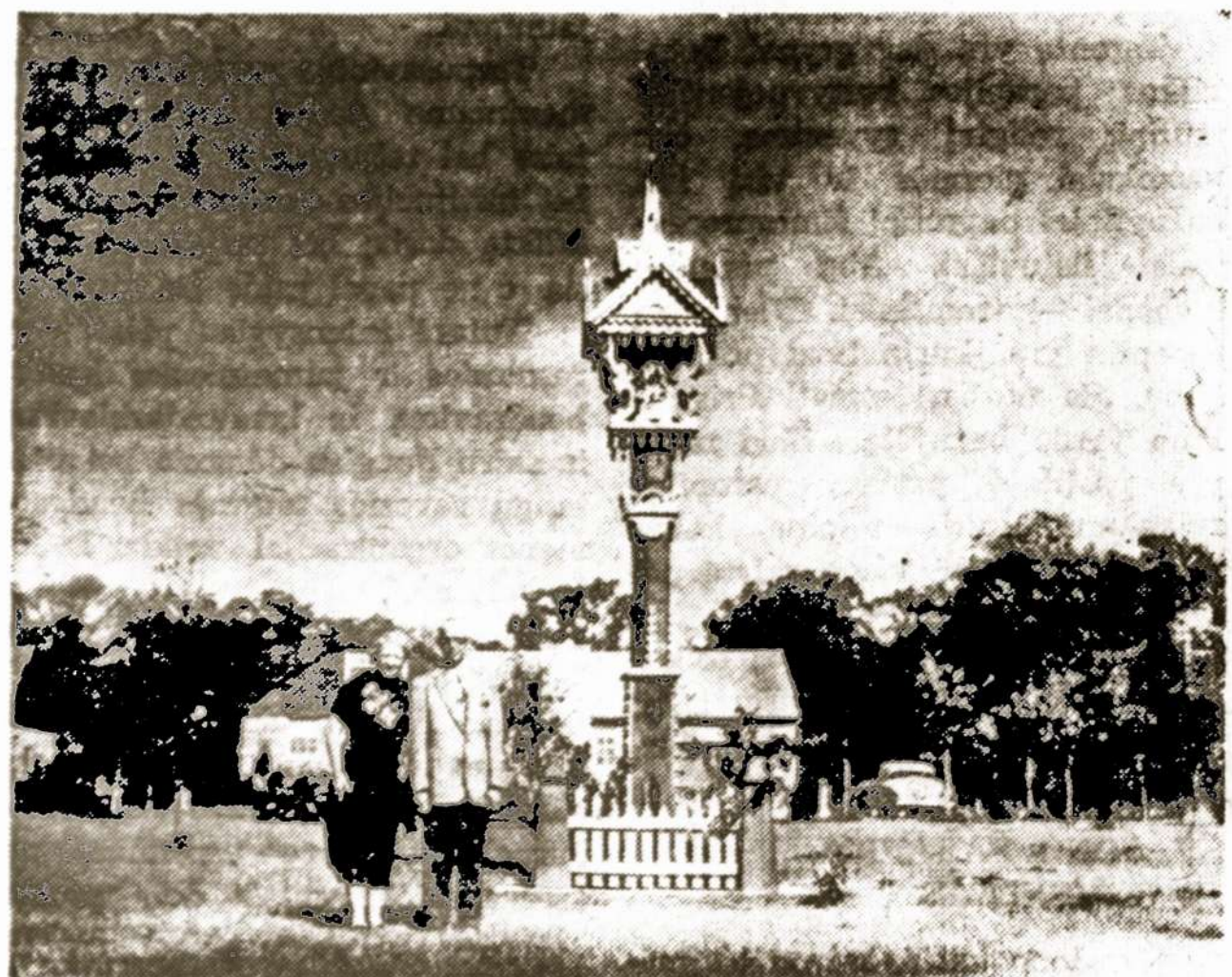
J. VEISIEJIS

(Tąsa iš pereinamo Nr.)

Sunkūs lietuva lašai magzgo
suodžiais ir dulkėmis apklotas did
miesčio gatves ir pajudodus pas-
tatas... Šventadienio rytas. Dau-
guma darbo žmonių miega po
sunkios ir įtemptos savaitės dar-
bų. Reta bobutė, prisidengusi liet-
sargiu, praslepi pasruvusiu šait-
gatviu netoliese esamos bažnyčios
kryptimi. Automobilai, akimis
neaprepiamai ilgomis eilėmis, pri-
sigaudusios šaligatvių, — lietuva
prausiamos snaudžia ir, rodosi,
prašosi būti švarinamos. Šią lie-
tingo sekmadienio ryto idiliją sa-
votiškai sudrebrina griaustinis, bet
jei ne tas ir jei neskaityti retkar-
čiais pralekiančių taksų arba pus-
tuščių autobusų, tai didmiestį ga-
lima palaikyti mirusiu.

Marksiizmo rabinai seniai ne-
miega. Jie grumuloja raportus,
kurios, visad po iškilmingo
"kankinių" minėjimo posėdžio tu-
ri patiekti Bajui. Bajus ramus.
Užtenkamai jis jaunystėje pris-
galvojo, kol surado savo gyven-
imo esmę, kuri negali būti keičia-

ma. Ją pakeisti, reikėtų patį save
sugriauti, o tam jau laiko nebeli-
ko. Ach, kankiniai... Kiekviena
kancija šaukia kerštą, betgi, "kas
keršija, tas nuo keršto ir žūsta"
— prisiminė Bajus. Nesąmonė!
Savo dūmėjimus pūsgarsiai išrei-
kė jis. Štai marksizmas, gerai ir
jį išsiūrėjęs, yra gimęs pagiežos
ir keršto dvasioje. Kaip toks, jis,
rodos, negalėtų triumfuoti, nes
kas keršto gema, tas nieko neduo-
da nei tautoms, nei rasėms, nei
darbo žmogui. Bet ar tai svarbu?
Marksizmą jis pasirinko todėl, kad
čia iš ubago yra galimybė pasida-
ryti ponu, turtingesnę už save pa-
verčiant ubagu. Tai yra biznis —
konjunkčūros išnaudojimas. Skir-
tumas marksizme tik tas, kad
kiekvienam biznyje jau iš prad-
žių reikalingi pinigai ir jais ri-
zikuojį, o marksizme pinigai vi-
sai nereikalingi ir neturi jokios
rizikos. Juos sunėša durniukai. —
Tik reikia būti gudriam. Tai vi-
enas geras marksizmo privalumas,
o antrasis — tai tas, kad biznis
yra sukaustytas. tradicijomis —



Lietuviška sodyba ir šeimnininkai Miliauskai, ne kur ten Lietu-
voje, o Amerikoje, netoli Čikagos.

senais prietarais ir nėra toks lank-
stus. Jei biznyje tik retkarčiais
pritrūksta vietos gailėsiui, tai
marksizme jo visai nėra... Taigi
jis yra žymiai platesnis.

Su šiais dūmėjimais, Bajus pa-
kilęs nuo pusryčių stalo, lėtai ir
sunkiais žingsniais žengė durų
kryptimi, kurios vedė į gatvėje
stovintį automobilį. Direktorių di-
rektorius Ūgelis, savo laiku ne-
kaltų žmonių krauju prisisotinęs
ir be pusryčių jautėsi sotus. Jis
stovėdamas Bajaus kabineto tarp-
duryje ir žiūrėdamas į iš kišenės
išsiimtą veidrodėlį, taisė grimasą,
tinkancią atvykstančiųjų posė-
džiautojų sutikimui. Iš pakviestų
jų posėdžiui pirmas pasirodė Liū-
tas.

— Labas rytas, direktoriau! —
tiesdamas ranką stovinčiam Ūge-
liui, ištarė Liūtas.

— Labas, labas. Labai malonu,
— purtydamas Liūto ranką, kal-
bėjo direktorius. — Ar labai ly-
ja? — klausė.

— Šiek tiek mažiau, bet visgi
sušlapsti galima.

Tuo laiku pasigirdo pirmojo
aukšto praveriamų durų gurgžde-
sys ir žingsniai. Sekundė ir direk-
torius Ūgelis su Liūtu sveikina
atvykusius: Meldūną ir Nalivai-
ką. Suskambėjo ketveriukės kle-
gesys ir pastato koridorius skrodė
juokai. Deja, šitaip tęsėsi gana
trumpą laiką. Klegesį ir skarde-
nančius juokus pertraukė vėl pi-
mojo aukšto atveriamų durų —
gurgždesys. Koridoriuose pasigir-
do sunkūs ir lėti žingsniai, iš ku-
rių Ūgelis lengvai atpažino Bajų.
Ir tikrai, po keleto sekundžių fi-
gūra susiūbavo II-jo aukšto kori-
doriuje. Stovėjusieji prie Bajaus
kabineto durų iš tolo nusilenkė ir
persikyrė, sudarydami špalierus.
Bajus iš po rūšių blakstienų me-
tė žvilgsnį į susirinkusius ir visu
savo svoriu smekdamas griuvo ka-
bineto vidun, ir tik įėjęs paprašė
jėiti ir susirinkusius. Sunkiai kri-
tęs į įprastą fotelį, visai net nepa-
keldamas akių į susirinkusius, ste-
bėdamas vaikščiojančią ant stalo
muse, prabilo:

— Smetoninis režimas mus te-
rijo ir žudė, mūsų geriausieji ko-
vos draugai, kaip: K. Požėla, R.
Čiorny, J. Greifenberger ir K.
Giedris 1926 m. sušaudyti. Ištisa
eilė buvo laikyti priverčiamojo
darbo stovyklose ir kalėjimuose.
Visus juos sunku ir išskaičiuoti,
bet štai, iš "Jaunosios Kartos" fa-
šistinės jaunomenės laikraščio,
žiūr. Nr. 42 (389), per vieną tokią
akciją Smetona ir priverčiamojo
darbo stovyklą po 12 mėnesių —
kiekvienai išsiuntė net dvidešimt
vieną asmenį. Štai tų garbingų
draugų ir draugų didinga eilė:
1. Chana Langbordaitė, dukte Ar-
romo, 2. Vladas Banaitis, sūnus
Andriaus, 3. Basė Garbaitė, duk-
tė Abromo, 4. Meras Chaimas Be-
relis, sūnus Elio, 5. Calkė Gleze-
ris, sūnus Smuelio, 6. Ickas Dru-
skinas, sūnus Sepšelio, 7. Motelis
Lanas, sūnus Giršo, 8. Prokopijus
Sergiejėvas, sūnus Miko, 9. Sel-
vas Bazinas, sūnus Epifano, 10.
Fomas Charitanovas, sūnus Mikō,
11. Jonas Lisauskas, sūnus Anti-
po, 12. Vladas Baronas, sūnus
Mykolo, 13. Abromas Kamajus,
14. Ronė Chaja Mazelytė, dukte
Leibos, 15. Eta Grilaitė, dukte
Gutelio, 16. Rocha Lichtaitė, duk-
tė Icko, 17. Liūdas Stonkus, sū-
nus Liudgardo, 18. Justinas Pa-
leckis, sūnus Igno, 19. Vulfas Fin-
kelis, sūnus Maušo, 20. Maša Ša-
piraitė, dukte Maušo, 21. Mina
Bekerytė, dukte Elijaus. Kai ku-
riuos tuo pačiu laiku išsiunčia iš
Kauno. Štai jie: 1. Šlimas Pitas,
sūnus Chaimo, 2. Andrius Beno-
šis, sūnus Andriaus, 3. Leizeris
Fišeris, sūnus Zundelio, 4. Raše
Ošeraitė, dukte Elijaus ir 5. Men-
delis Glėzeris, sūnus Michallo. Čia-
paminėtus didvyrius prašau pa-
gerbti tylos minute. Minutei pra-
silinkus, Bajus pirmą pats atsise-
do, o vėliau paprašė atsistėti ir ki-
tus posėdžiautojus. Kai visi suse-
do, Bajus tarė:

— Socializmo priešai bando lie-
tuvių tautos mases įtikinti, kad
socializmas paeina iš kitur ir yra
svetimas lietuviui. Tokias kalbas
uždrausti, šiuo metu neturime fi-
zinių galimybių, bet jų garsintu-
vis galime užslopinti savo rik-
mu ir kombinacijomis. Jie gali
šaukti tik kartą savaitėje ir tai
tik prie gerų aplinkybių, o mes —

šešis kartus. Jie drebėdami dėl
klekvienuo daikto, nejuociomis įver-
tina ir smulkmenas, per tai pa-
miršdami kas yra auka ir para-
ma, o mes keldami tik vieną luo-
mą, daug ko išmokome lengva
širdimi nurašyti ir nuostolius. Ši-
tas mūsų sugebėjimas suteikia
mums pirmumą būti kitiems ir
negailestingiems pačiuose pagrinduose.
Šita aplinkybė neleidžia
mums išklysti iš pagrindinio mar-
ksistinio kelio. Užsienyje besiran-
dančius tautinių pažūrų žmones
mes turime sunaikinti. Ir čia
mums padeda pats likimas, nes
jie neteko užnugario, panašiai
kaip mes jo neturėjome Lietuvoje.
Juodinkime Lietuvos praeitį,
atitraukime nuo Lietuvos jaunimą
ir metai po metų iš tautinių sro-
vių didelio būrio liks tik keli nai-
vūs mokiniai mūsų klasės pa-
juokai.

Mūsų akcijos vaisiai jau ir da-
bar regimi. Tautinė srovė yra su-
skaldyta į keturias dalis. Jų tar-
pe jau turime internacionalistų,
siekiančių tolerancijos. Žinokite,
kad kiekviena tolerancija yra silp-
nėjimo pažymys, kiekvienas in-
ternacionalas yra nukrypimas nuo
tautinio kamieno. Tai aiškiai rodo
ir valstiečių liaudininkų likimas.
Jie — būdami tolerantais, sugebo
daugiau trašos duoti kitoms sro-
vėms, nei visos srovės paėmus
draugėn. Jie ir komunistui davė
daugiau kovotojų ir talkininkų
už visas kitas sroves. Kas gi
liko šiandien iš valstiečių liaudi-
ninkų galingos sąjungos? Atsaky-
ti neteška, nes atsakymas jau se-
niai yra aiškus. Išsivijoje jie tiek
susilpnėjo, kad jau nebeskiria, ku-
ri spauda jų, kuri marksistų. Tik
pastebėkite jų straipsnius ir pa-
matysite, kad kai kurie jų straip-
niai marksistiniai yra stipresni,
nei pačių marksistų. Šitai mus
džiugina ir mūsų eilės, o taip pat
ir mūsų spauda klesti, auga. Jie
mus patrėšia ir mes neprivalome
jų atstumti.

Šia pačia proga noriu dar į vie-
ną dalyką atkreipti tamstų dėme-
sį. Daug kas mano, kad jei esi
socialistas, tai tuo pačiu ir mark-
sistas. Tai nevisuomet atitinka

Įdomūs prel. Krupavičiaus atsiminimai

J. GRUODIS

Štai mūsų nuobodžia išsivijos
spaudą pajavirino prel. M. Krup-
avičiaus atsiminimai, pavadinti
"Iš netolimos praeities", tilpė š. m.
"Draugo" rugs. mėn. 4—5 d. nr.

O kad jie įdomūs, niekas, kas
prisimena bolševikų okupaciją ar
bendrą pažįsta bolševikinę sant-
varką, negali abejoti.

Prelatas pasakoja, kaip 1940 m.
liepos 12 ar 13 dieną nežinomas
balsas per telefoną kvietė jį vykti
iš Kalvarijos Kaunan, sakydamas:
"Greičiausia atvykite į Kauną,
Jūsų buvimas čia labai reikalingas".

Nežinodamas, nei kas jį kvie-
čia, nei ko jį kviečia, Krupavičiaus
atvyksta Kaunan. Beieškodamas
draugo, pataiko ant enkavedisto
ir tik deka jo žmonos, matomai
geros katalikės, laimingai išstrūks-
ta. Bežingsniuodamas Laisvės A-
leja, sutinka vieną pažįstamą, ku-
ris jam papasakoja, kad areštuota
daugybė žymių veikėjų, jų tarpe
Toliušis, Papečskys, Bistras. Prel.
Krupavičius nusprendė, jog neži-
nomasis balsas kvietė jį Kaunan
savo draugų vaduoti.

Sakoma, jog skęstantis ir už
skustuvo griebiasi. Taigi ir čia,
kas nors nevilty ir desperacijoj —
kreipėsi į antibolševiką kuniga,
buvusį ministrį, tikėdamas, kad
jis gali paveikti į čekistų sąžinę!
(nebent prel. Krupavičiaus nu-
jautimas, kad jis tuo tikslu buvo
iššauktas, buvo klaidingas).

Reikia daugiau nei stebėtis —
Krupavičiaus drąsa, kai jis nus-
prendė tuo reikalu kreiptis pas
aukščiausius komunistų pareigū-
nus: Grosmaną, Gedvilą ir Pa-
leckį. O aplinkybės, kuriose jų
susitikimas vyko, mus vėrčia per
kratyti savo atmintį ir pagalvoti:
ar mes daug ką pamiršome... Tais
laikais žmonės jau kalbėjo pakuž-
domis ir, tai bijodami, kad išgirs
kam nereikia. Kai bolševikų de-
magogai šlovino Raudonąją armi-
ją ir komunistų partiją, jie kiek-
vienoj neiškeltaj kumšty matė —



Paskutinę vagą žiemkenčiams...

tiesai. Sakysim, Anglijos darbie-
čių vadas Atlee yra socialistas,
Belgijos Spaak taip pat, betgi jie
socialistai tik savame krašte. Iš-
vykęs už savo krašto ribų vienas
lieka aršiu anglu, kitas belgu. Jie
nėra marksistai, kaip ir didžiama
prieššilietinė Vokietijos buvusių
socialistų, kurie vėliau pasėkė hit-
lerio pėdomis. Lietuvos socialistų
pažiūros atitinka Bevino ir Pietro
Nenni pažiūroms, todėl supranta-
ma, kodėl kuriantis Nepriklaus-
omai Lietuvos valstybei, Bostono
suvažiavime mes balsavome pris-
ijungti prie didžiosios tėvynės Ru-
sijos, kodėl pravedant Lietuvos
Žemės Reformos įstatymą, balsa-
vome prieš jį ir keleme kolchozų
įvedimo reikalingumą, kodėl mes
pareiškėme Lietuvos seime, kad
tarp mūsų ir komunistų nėra esmi-
nių skirtumų, kodėl mes su Ru-
sijos komunistais į padanges ke-
liame 1905 metų neramumų Ru-
sijoje ir Lietuvoje, kodėl vienodai
su komunistais juodiname Lietu-
vos praeitį, kodėl mes kovojame
prieš Lietuvos valstybės suve-
nimo tęstinumo likučius — dip-
lomatus, komunistus kai kur net
pralenkdam. Betgi, mieli drau-
gai, kol pergalės savo rankose ne-
turime, marksizmą ir socializmą
turime jautki vieną su kitu, kad
visuomenė skirtumų nepajęgtų
įžiūrėti. Tuo aš savo mintijimus
ir baigiu. Na, o dabar jūsų eilė.

(Bus daugiau)

LASo suvažiavimas Vindzore

Š. m. rugsėjo mėn. 1—2 dien-
omis, Windsore, Kanadoje, Norton
Palm Hotel įvyko LAS Amerikos
Jungtinių Valstybių ir Kanados
vietininkų, skyrių ir grandžių at-
stovų bei pareigūnų suvažiavi-
mas.

Suvažiavime gausiausiai buvo
atstovaujama Čikaga.

Suvažiavimas vyko pagal iš
anksto numatytą ir pereinamą "L.
L." Nr. paskelbtą programą. Rug-
sėjo 1 d. posėdžiai buvo baigti 4
val. 30 min. ir po jų buvo bendra
vakariėnė. Vakariėnė buvo pra-
dėta kun. Rudzinsko vedama mal-
da. Vakariėnės metu Detroito ir
vietos visuomeninių organizacijų
atstovai suvažiavusius lasiečius
gana gražiai pasveikino. Neatsili-
ko ir kun. Rudzinskas. Išskirtinas
žodis buvo pasakytas p. Kutkaus
Lietuvių Bendruomenės vardu,
nes jis savo žodyje palietė tas pro-
blemas, kuriomis tiek Sąjūdis tiek
ir "Talkai" priklausančios tautinės
grupės daugiausiai sielojasi.

Po vakariėnės suvažiavimo da-
lyviai ir svečiai atsilankė į Šiau-
rės Amerikos Lietuvių Bendruo-
menės surengtus šokus.

Sekmadienyje posėdžiai buvo
tęjami toliau. Tenka pažymėti,
kad suvažiavimas svarstė daugiau
vietos pobūdžio reikalus ir šioje
plotmėje yra priėmęs eilę rezolu-
cijų. Platesnės apimties ir sudė-
tingesni reikalai, buvo perduoti
išnagrinti naujai išrinktai Vyr.
Vadovybei.

Antrosios dienos suvažiavimas

Preikšu, ar Gira, kitu vardu, lie-
tuviška galva yra verta lietuviš-
kos virvės ir sausos šakos".
Prelato vizitas pas Grosmaną
skaitytojų visiškai pritenkia. Šis
bolševikas (Grosmanas) jam ne-
pagailejo komplimentų ir, net dri-
so pareiškė, kad jo (Krupavičiaus)
pažiūros jam patikusios ir jis joms
pritaręs... Bet prel. Krupavičius
drąsiai pareiškė, jog jis neesąs
bolševikas ir kad: "jūs atėjot su
Maskvos galvoseną ir visa, kas
lietuviška, usgriausit, o kas prie-
šinis — sunaikinsit".

Nemažiau drąsos buvo parody-
ta ir Gedvilo kabinete. Jis (Kru-
pavičius) išdrožė bolševikų komi-
sarui ir akis, jog: "išbrovė svi-
ma valstybę, pastatė savo komi-
sarą ir to paties komisaro, o ne
tautos valia ir Tamsta esi minis-
teriu. Man aišku, jog Lietuvos
nepriklausomybę laidojama ir su-
lauksime tvarkos, kuri lietuvių
tautai nepriimtina ir kurios kiek-
vienas lietuvis bijo".

Šitokiais tiesos žodžiais jis va-
nojo komunistų pareigūnus, at-
vykęs pas juos savo draugų va-
duoti. O jie tai nurijo, kaip seilę,
ir leido jam sveikam grįžti Kal-
varijon.

Koks nors bolševikas, pasiskai-
tęs šiuos atsiminimus, pasakys,
jog Lietuvoje tada buvo tikra de-
mokratija, jeigu net kunigas ga-
lėjo taip drąsiai savo mintis reik-
ti. Pasakys, jog dipukai melagiai
ir fašistų agentai, nes jie pasako-
ja visiškai priešingus dalykus...

Pasitaiko kurioj ir bolševiki-
nėje santvarkoje, ir mes norime
įtarti, kad prelatas neteisėybę pa-
sakoja. Bet visokie memuarai ar
atsiminimai jau toks dalykas, kad
autorius rašo, rašo ir pats nepa-
junta, kaip praeitin nukelia savo
dabartines mintis ir dūmėjimus,
jas apvilkdamas neva tai įvyki-
sių faktų drabužiais. Dėlto atsi-
minimai visuomet sukelia daug
ginčų ir nesupratimų. Jais ne-
patartina pasitikėti, kaip kokia
matematiška formulė.

TĖVŲ ŽEMĖ

LASo Anglijos Vietininkijos
leidžiamas laikraštis. Išėina kas
3—4 savaitės. Turinys gyvas, įdo-
mus, nusiviečias ir tenykštį lietu-
vių gyvenimą. Ilustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje
metams — 2½ dol., atskiras nu-
meris — 20 cnt.

Adresas: "Tėvų Žemė",

13 Frostic Mansions,

Frostic Place,

London, E. 1. England.



Pabaltijo valstybės dabartyje ir ateityje

Pabaltijo valstybės

Tokia buvo pagrindinė tema šiuometinio Pabaltiečių Studentų Suvažiavimo Vokietijoje, įvykusio liepos 30, iki rugpjūčio 2 d. Stadt Blankenberg, netoli Bonnos. Atidarymo iškilmėse buvo nemažai svečių, tiek mūsiškių, tiek ir vokiečių; jų tarpe ir žymių asmenybių. Iš lietuvių pusės paminėtini: min. dr. Bačkys, dr. P. Karvelis, p. E. Simonaitis, prof. Z. Ivinskis, solistė J. Liustikaitė ir kiti.

Prilaikant aktualios suvažiavimo pagrindinės temos, jau pirmą dieną buvo paskaityta keletą įdomių paskaitų. Paminėtina prof. Z. Ivinskio paskaita — "Das geschichtliche Bild der baltischen Voelker in der neuesten sowjetischen Darstellung", kuri susilaukė gero pasisekimo ir įdomių diskusijų. Koncertu, kurio programa išpildė baltų menininkai, jų tarpe ir aukščiau minėta mūsų solistė, buvo užbaigta pirmoji suvažiavimo diena. Pasiliekančios koncerto, reikia dar paminėti ir paskutinąją dieną surengtą muzikos vakarą. Menininkai buvo iš studentų tarpo.

Apeidamas nereikšmingus dalykėlius, pateiksiu žemiau kai kurias svarbesnes ir aktualesnes paskaitininkų mintis. Pažvelgus į pagrindinę temą, matosi, kad daugiausia buvo kalbama apie komunizmą, dvidešimtojo šimtmečio klonializmą, naująją sovietų taktiką, koegzistenciją ir pan. Sovietų tikslas buvo ir yra tas pats: pasaulinė revoliucija. Dabar jis naudojasi kitokia taktika: pirmiausia visus užmigdyti, o paskui padaryti staigmeną (min. Selter). Vakarai yra ant tiek naujus, kad para deda ir vėl nematyti tikrųjų komunizmo spalvų. Kas jis ištikrųjų yra ir prie ko jis priveda, parodė neseniai Poznanėje įvykęs darbininkų sukilimas. Tuo paciu metu vyko neramumai ir Rygoje (pulk. Jakobsen). Todėl ir mūsų, tremtyje gyvenančių, yra pagrindinė pareiga visomis priemonėmis priemonėmis parodyti pasauliui tikrąjį komunizmo veidą. Vienas kalbėtojas apeliavo į susirinkusių baltų akademinį jaunimą sujusti ir atkreipti dėmesį į tai, kad laisvė yra pavojuje, nes artistas vaidina tą patį vaidmenį, tik įlindęs į avies kailį. Kiekvienas grūdėlis tiesos apie komunizmą, yra jau kova, už laisvę. "Mes reikalaujame gerbti pavergtųjų tautų teisę ir laikytis sutarčių. — Prie sulaužytų sutarčių priskaitoma Atlanto Charta ir UNO Charta" (min. dr. Bačkys). Mūsų prieš nesnaudžia ir džiaugiasi tremtyje gyvenančių rytų europiečių nesantaisiomis. Laikas būtų koordinuoti ir vieningai dirbti. Yra valstybių, kurių įtaka ir taip jau nėra didelė; būti susiskaldžius tokiose valstybėse, yra dar blogiau. Įvairių partijų bendradarbiavimas gali mums tik į naudą išeiti, darbo yra tikrai daug, bet darbininkų maža.

Paskutinioji suvažiavimo diena, kaip ir visuomet, buvo skiria-

ma tautybių internams reikalams. Lietuvių studentų skaičius buvo šį kartą gausesnis, negu praėjusiais metais. Dalyvavo ir aukščiau minėtieji mūsų svečiai. Aptarus einamuosius Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos reikalus ir išklausus valdomųjų organų pranešimus, buvo išrinkti nauji sąjungos valdomieji organai. Naujoji VLSS Centro Valdyba ir vėliau Bonnoje. (Informacijos dėliai talpinamas čia jos adresas: Zentralausschuss der litauischen Studenten in Deutschland, Bad Godesberg, Schloss Annaberg). C. V. sudaro: Vytautas Kempka, Kaspars Dikšaitis ir Pr. Jurkus. Visuotinis VII-sis, VLSS Suvažiavimas priėmė du atsiskaukimus: 1. Į lietuvių studentus Lietuvoje ir 2. Į lietuvių visuomenę ir lietuviškus veiksmus tremtyje. Jie talpinami atskirai spaudoje.

Atidarant VLSS suvažiavimą, buvo pasakyta reikšmingų žodžių. Čia pateikiamos santraukos. Min. dr. Bačkys: Būkime rezistentinės valios nešėjais. Stenkitės visur būti Lietuvos reuzerentantais. Ne pamirškime mūsų prispaustųjų tautiečių — jie negali savo valios pareikšti. Tai mus įpareigoja ne išleisti savo uždavinio iš akių. Sovietai šiandien naudojami kitokia taktika ir reikia pasakyti, kad jie turi pasisekimo. Ieškokime ir mes naujų būdų ir kelių savo darbui. Pirmoje eilėje mums svarbu išlaikyti savo tarpe vienybę ir būti kovingais. Mums taip pat reikia įsigyti vakariečių paramą ir pagarbą. Neginčytinas faktas, kad entuziazmas mūsųose kasdien ma-

žėja. Tam turime visą eilę pavyzdžių. Šiuo klausimu reikia mums susirūpinti. Būkime solidarūs ir vieningi. Visi atiduokime savo jėgas Lietuvai.

Prisidėdamas prie min. dr. Bačkio nuomonės, dr. Karvelis kvietė mūsų akademinį jaunimą grįžti kuo arčiau prie lietuviškų tradicijų ir išeiti iš savo tarpo į visuomenę. Bet tai daryti tik iš savo vidinio įsitikinimo. Šiuo metu vyksta laisvajame pasaulyje idėjų persilaužimas. Akademinis jaunimas gali į tai turėti daug įtakos. Panaudoti prieinamus viešus parengimus savo nuomonei pasakyti. Ypač Vokietijoje yra galimybė mums kalbėti į plačiąją vokiečių jaunimo masę. Reaguokime į neigiamus atsiliepimus spaudoje apie lietuvius. Nepamirškime — kokia dvasia vyravauja mūsų tautiečių tarpe Sibire. (Čia dr. Karvelis pabrėžė keletą pavyzdžių apie lietuvių laikyseną per sukilimus Sibiro vergų stovyklose).

Prof. Z. Ivinskis paprašė visų įsisąmoninti, savo, kaip akademinio jaunimo, reikšmę, tikėti ir Lietuvos ateitį ir tuomi kitus užkrešti. Toliau profesorius konstatavo faktą, kad labai mažai lietuvių studijuoja humanitarinius mokslus. Kvietė visus susidomėti šia sritimi ir imtis tų mokslų studijuoti.

Šis pabaltiečių studentų suvažiavimas turėjo kur kas geresnį pasisekimą, negu praėjusiais metais, nežiūrint į tai, kad buvo ir kai kurių trūkumų; bet kur ir kada jų nėra. Tik tas neklysta, kas nedirba.

K. Dikuskas

Vokietijos lietuvių studentų suvažiavimo balsas

Šiais metais įvykęs Septintasis Visuotinis Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos Suvažiavimas — priėmė ir lietuvišką visuomenę ir lietuviškus veiksmus tremtyje, sekančio turinio atsiskaukimą:

MIELI TAUTIEČIAI,

Jau kuris laikas, kaip mūsų tremties gyvenimas yra pasukęs neproduktingu keliu. Kada kiekvieno tauraus lietuvių pareiga yra kovoti už Lietuvos išlaisvinimą, kada laisvasis pasaulis vis daugiau ir daugiau pradeda pažinti tikrąjį komunizmo veidą ir to pasekoje jungiasi bei savo darbą koordinuoja, tai mūsų lietuviškų veiksmų tarpe esami ginčai ir susiskaldymas dėl pirmavimo ne tik kad nesibaigia, bet, mūsų visų nelaimėi, įgauna vis aštresnes ir aštresnes formas. Šitie ginčai vyksta ne tik posėdžių salėse, bet ir, ypatingai nekultūringoje formoje, lietuviškoje spaudoje.

Mieli tautiečiai, kur mus tai nuves?

Gal į Nepriklausomą Lietuvą? O gal tokiu būdu išvaduosime savo Tautą iš komunistinės vergijos?

Tikrai ne: Kiekvienam svei-

kaip protaujanciam aišku, kad šis kelias, kuriuo mes dabar einame, yra klaidingas ir pavojingas. Jis neveda mus ten, kur mes norime nueiti — į laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą.

Septintasis Visuotinis Vokietijos Lietuvių Studentų Suvažiavimas tai matydamas ir žinodamas, kad tokios rietenos Lietuvos išlaisvinimo darbą tik apunkina, — kreipiasi į lietuvišką visuomenę bei lietuviškus veiksmus laisvajame pasaulyje ir reikalauja, vardan kenciančios Lietuvos, vieną kartą šitokius tarpusavio ginčus užbaigti, atskirų veiksmų darbą koordinuoti ir bendromis jėgomis iš visos širdies siekti Tėvynės išvadavimo. Tik tokiu būdu, jei mes būsim vieningi, — galėsime Lietuvos atvadavimo darbe pasiekti geresnį rezultatą.

Nepamirškime, kad tik vienybė yra galybė.

Septintasis Visuotinis Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos Suvažiavimas

Stadt Blankenberg, 1956. VIII. 2.

ATSIŠAUKIMAS Į LIET. STUD.

Mieli Kolegos kenciančioje Tėvynėje,

Septintasis Visuotinis Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos Suvažiavimas sveikina Jus, likusius vergijos prispaustose Tėvynėje. Jūsų padangė tamsi ir niūri. Jūs esate priversti nešti sunkią gyvenimo našta. Mes, nors esame toli nuo Tėvynės, tačiau galime naudotis visomis laisvėmis: galime reikšti savo mintis žodžiu ir raštu. Todėl, kiekviena proga primename pasaulio sąžinei komunizmo mums padarytą neteisę bę, ištremtuosius į Sibiro vergų stovyklas, masinį bei planingą mūsų tautos naikinimą ir kartu reikalaujame sustabdyti sovietų vykdomą genocidą bei duoti pavergtoms tautos teisę laisvai ir nepriklausomai gyventi.

Mieli Kolegos, nors ir sunki Jūsų padėtis, tačiau vistiek drįstame kreiptis į Jus, prašydami išsilaikyti šioje nelygioje kovoje, likti tauriais ir susipratusiais lietuviams. Lietuvos ateitis glūdi ne mūsų, gyvenančių vakarų pasaulyje, ar kitų rankose, bet Jūsų, likusių Tėvynėje ir besiekančių

Teodoro "Pachliobkino" Lietuvoje palikti

Perskaitęs š. m. rugpjūčio mėn. 1 d. "Naujienų" 180 nr. straipsnį: "Gaspadin Pachliobkin, užteks", pradžioje nesugaudžiau, ką tuo straipsniu autorius nori pasakyti. Bet perskaitęs antrą kartą prisilaukiau, kad minimas vardas yra mano jaunystės ir vaikystės draugo, su kuriuo teko lakstyti Gatelių kaimo laukuose ir gaudyti peteliškes. Kiek vėliau teko kartu ir bandą ganyti, o dar vėliau — joti naktigonėn arklus. Aš tikiu, kad niekas jo taip arti nepažįsta, kaip aš, tad leiskite ir man pasakyti apie tą asmenį keletą pastabų.

Teodoras, vaikystės dienomis buvo mūsų visų laukiamas ir mėgstamas ir laukiamas berniukas, o vėliau, paauگیų tarpe, vietos jaunuomenės gerbiamas jaunuolis. Vos tik pradėjus organizuoti Lietuvos Šaulių Sąjungą, nieko nelaukdamas stoja Vajasiškių šaulių būrin. 1923 m. jam išvykstant atlikti karinę prievole, vietos jaunuomenės iniciatyva buvo labai šauniai išlydėtas. Iš kariuomenės grįžta puskarininkio laipsnyje ir 1926 m. balandžio m. priimamas į Klaipėdos krašto Pasiensio policiją.

Tarnaudamas policijoje matomai buvo darbštus, gabus ir sąžiningas, nes, berods, 1931 m. vasarą, kaip vienas iš gabesniųjų — buvo išsiųstas į Aukštesniąją policijos mokyklą, 1932 m. ją baigė vienas pirmųjų, ir laiks nuo laiko buvo keliamas ir aukštesnį laipsnį. Tiesa, gerai neprisimenu, bet manau nesuklysiu pasakęs, kad tai įvyko 1935 metais, už nuopelnus lietuvių tautai buvo apdovanotas Gedimino ordenu III laipsnio medaliu.

Abiejose Lietuvos okupacijos dirba pogrindyje ir neretai atlieka labai pavojingus žygius, statydamas ne tik savo gyvybę, bet ir visą šeimą į sunaikinimo pavojų. Štai man žinomi faktai: 1944 m. žiemą iš Šiaulių į Kauną Vlikui nugabeno asmenį su dviem lagaminais, perpildytais anglų ir prancūzų kalbomis karinės spaudos biuleteniu, o grįždamas iš Kauno į Šiaulius, atgabena didžiulį punda Vliko leidžiamos pogrindžio spaudos. Tų pačių metų pavasarį, gindamas lietuvių tautos interesus, ir vietos ūkininkų gyvybes, kovoja su Maskvos išmestais teroristais, kur buvo sunkiai jų sužeistas ir tapo invalidu.

Štai, trumpai tarant, kokius kruvinius darbus Teodoras paliko Lietuvoje. Tiesa, jis turėjo slaviškai skambančią pavardę, bet tik ne tokią, kokią jam nesąžiningas Vainoris primetė. Savo sultingą pavardę Teodoras senai sulietuvino. Ir kas gi čia bloga? Dėl šito, tenka pasakyti, kad reikia žiūrėti ne į žmogaus pavardę, bet į jo darbus. Kas iš to, kad grynai lietuviškai skambančio pavardės, kaip Sniečkus, Paleckis, Gedvila, Prūseika, Jonikas, Gudelis, Grigaitis, Bimba ir kitos. — Ar daug jos lietuvių tautai gera padarė?

Tenka pasakyti, kad iš viso neaišku, ką to straipsnio autorius p. Vainoris norėjo pasakyti: pažė-

minti visus tuos, kurie savo pavardes atlietuvinio ir tikrai nuširdžiai dirbo Lietuvai, ar iškelti čia paminėtus lietuviškomis pavardėmis marksistus? O gal jis norėjo pasakyti, kad lietuvis privalo trauktis iš kelio nusikaltėliams ir leisti jiems ramiai krašte šeiminkauti?

Baigiant, tenka pripažinti, kad Teodoro praeitis yra neginčytinai švari ir garbinga. Duok, Dieve, mūsų tautai daugiau tokių Teodorų ir jei visi tokiais būtų, tai nebūtų iš ko atsirasti nei raudonie-

siems, nei rudiesiems parazitams. Grašimas, kad Teodoras užsidarytų savo būdelėje ir tylėtų, nes priešingu atveju, girdi, būsiąs sumaltas į miltus, rodo Vainorio žemumą, neapykantą žmogui invalidui ir panieką jo pasirinktam iš bėdos darbu. Taip pat, tas Vainoris straipsnis, pažįstant abu, sakyte sako, kad jis yra parašytas kacapų įtakoje. Todėl, jei p. Vainoris nenurims, jei jam šito bus per maža, būsiu priverstas iškelti jo tikrąjį pavardę ir parašyti įrodymų.

L. Pažerinis

Svečiuose pas torontiečius

Neli Neringa

Plati ir pustuštė Kanada priglaudė daugybę įvairių Europos tautų pabėgėlių — II-jo Pasaulinio karo aukų. Toronto miesto gatvėse dažnai gali sutikti tipingus Europos tautų atstovus, lengvai išsiskiriančius iš čia gimusių savo kūno sudėjimu, veido išraiška, dar bevilkinčius prieš dešimtmetį Europoj buvusios mados drabužiais (šiuo pasižymi vyrai, moteris iš aprangos jau neatsikirsi...). Suaugę ir maži kalbasi savo gimtosiomis kalbomis, taip ir skamba Toronto miesto gatvėse: italų, lenkų, latvių, estų, lietuvių ir kitų kalbos.

Kanadoje įsikūrė nemažas skaičius ir lietuvių, daugumas jų atvykę per Angliją, ten baigę sutarties darbus pas ūkininkus "skrajojančiose" darbo brigadose ir gyvenę skardinių statinių stovyklose ar pusdykiai dirbę tekstilės fabrikuose. Jie visi taria Kanadoje radę laimę ir siekia pastoviai įsikurti.

DARBO ATLYGINIMAS KUKLUS

Tenka pastebėti, kad Kanadoje mokami žymiai mažesni darbo atlyginimai, nei kad yra mokami Amerikoje. Moters vidutinis darbo atlyginimas — nuo 50 cent. — iki 1 dol. Vyrų — 1 dol. 20 cent. Specialistai, amatininkai gauna jau du dol. valandai ir daugiau. Nežiūrint kuklių atlyginimų, daugumas tremtinių jau įsikibo į nuo savybes: tabako ūkius, namus, prekybą, automobilius, atsirado vienas ir Cadilaku važinėjantis — p. Šmigelskis.

ALKOHOLIO NAUDOJIMAS YRA VARŽOMAS VALDŽIOS

Reikia manyti, kad valdžios kiek suvaržytas alkoholio naudojimas padėjo tremtiniams taupyti ir kurti šviesesnę ateitį. Čia degtiną galima gauti tik pagal leidimą, alų — pagal parąšą ir specialiai tam skirtose vietose. Pavestuvų puotai ar kitiems subuvimams, tenka prašyti atskiras leidimas degtinei pirktis ir jos kiekis yra gaunamas pagal nurodytą asmenų kiekį. Svetainių rėta ir tos pačios sekmadieniais uždarytos. Uždarytos ir visos kitos pasilinksminimo vietos. Tik salėse, esančiose po bažnyčia ir sekmadieniais jaunimas sušoka. Žodžiu, Kanados valdžia skiria vietos ir laiko žmogaus poilsiui ir jo dvasios reikalams.

LIETUVIAI BURIASI PARAPIJŲ RIBOSE IR ČIA GYVENA RELIGINI, TAUTINI GYVENIMĄ

Toronte yra dar grynai lietuviškos parapijos, kultuvuojančios tautinį, religinį gyvenimą, čia: pamokslai, giesmės ir visi kiti bažnytiniai papročiai šimtaprocentiniai lietuviški. Abu parapijų klebonai — tremtiniai. Viena šių parapijų yra įkurta tėvų pranciškonų. Jie ruošiasi statyti Priskėlimo vardo bažnyčią. Šiuo metu yra pasistatę pastatą parapijos reikalams, kuris talpina kelias modernias sales: vieną skirtą parengimams, antrą — sportui, ir trečią, mažesnę — muzikos reikalams. Šiuo metu, viena šių salių naudojama pamaldoms, kol bus pastatyta bažnyčia.

ŠV. JONO PARAPIJA IR GYVENIMAS

Šv. Jono kukli bažnytelė, prisiglaudusi prie parko, yra statyta seniau atvykusių lietuvių. Šiuo

metu klebono P. Ažubalio pastangomis yra padidinta ir išgražinta. Ši parapija apjungia apie 1500 uoliai praktikuojančių katalikų.

Palietus Šv. Jono parapijos gyvenimą ir norint negali nusilepti dabartinio klebono kun. P. Ažubalio kultūrinis ir ūkinis nuopelnus ir jo didelį sugebėjimą — jungti lietuvius tautiniam ir kultūriniam gyvenimui. P. Ažubalis pajėgęs sutelkti keliasdešimt tūkstančių doferių (vos kelių metų bėgyje), bažnyčios padidinimui. Parapijos pastatuose priglaudė Kanados lietuvių katalikų laikraščio "Tėviškės Žiburiai" redakciją, administraciją. Klebonas nerimo kuklia šio kultūros židinio prieglauda ir savo rūpesčiu, parapijiečių plnigais remiamas, pastatė specialų šiai įstaigai pastatą ir šiuo mėnesio pabaigoje "Tėviškės Žiburii" įstaigos ir spaustuvė jau kelsis į naujas patalpas.

Toronte veikia didžiulė mokinių skaičiumi, lituanistinė Majronio vardo pradinė mokykla. Veikia ir lituanistiniai kursai, gimnazija — higscool' lankantiems mokiniams. Kursus lanko apie 200 mokinių. Veikia ir vaikų darželis, vedamas Nekalto Prasišėdimo seserų. Darželis daug pastatarnauja vietos lietuvių šeimoms, kaip tautiniu požiūriu, taip ir ekonominiu, nes tėvai abu gali dirbti, turi kur palikti vaikus.

(Bus daugiau)

Iš Lietuvių Fronto Bičiulių suvažiavimo pasisakymų

Š. m. rugsėjo mėn. 1—2 dienomis Windsore, įvyko ne tik Amerikos ir Kanados lietuvių susiartinimo šventė, bet LAS ir LFB konferencijos. Tenka pastebėti, kad LAS ir LFB posėdžiuose tame pačiame viešbutyje, tik skirtingose patalpose.

Kaip matosi iš atsiųsto komunikato, LFB pritarė Valdybos ligišiolinei linijai santykiuose su Vliku ir kitomis organizacijomis bei institucijomis. Pakartojo savo ankstesnę pasisakymą už vieningą, bendrą laisvinimo kovos vadovybę, o kol tai bus pasiekta, sakosi vienodai vertina ir tebevertins visų organizacijų bei institucijų Lietuvos laisvinimui ir išviejios lietuvių bei naudingas pastangas ir pozityvius žygius. Pakartotinai pabrėžė savo nusistatymą, kad būtų sudarytos palankios sąlygos Lietuvos laisvinimo darbe bei organizacijoje pasireikšti jaunimui.

Tarpusavinius santykius visuomeniniame darbe žada pagrįsti teise bei teisingumu ir asmenis bei institucijas vertinti pagal jų atliktą darbą bei reikšimosi dvasią, o ne pagal raidę bei titulus.

Nutarė intensyviau plėsti vyresniosios ir jaunesniosios kartos bendravimą ir bendradarbiavimą ir skirti daugiau dėmesio bei pastangų savosios tautinės bendruomenės organizacijai, veiklai ir lėšų telkimui.

Nutarė kviešti lietuvių organizacijas bei paskirus lietuvius dėti prie lietuvių tautinės kultūros ugdymo ir lietuvių jaunimo mokslinio pastangų. Savo organo — žurnalo "Į Laisvę" parėmimui nutarė apsidėti bent 10 dol. kasmet.



Scena iš G. Veličkos veikaio "Minija vėl išsiliejo".

NIAGAROS PUSIAUSALY
ST. CATHARINES, ONTARIO
SOVIETŲ ŽVEJAI

Š. m. rugpjūčio pabaigoje — rugsėjo pradžioje po Kanadą važinėjo Sovietų Rusijos žuvininkystės "ekspertai", priešakyje su savo ministru Aleksander Ishkov. Jie rugsėjo 2 d. iš Ottavos atskrido ir į St. Catharines. Aerodrome juos pasitiko lietuviai, latviai, ukrainai ir slovakai, apie 200 asmenų, su pikieto plakatais, kuriuose buvo šūkiai:

1. Go home red spies,
2. Down with communism,
3. Down with Khrushchev the torturer of Ukraine,
4. Canadian don't let a communist agent fool you,
5. Fellow Canadians beware of the Kremlin imperialistic spies ir dar keletas lietuvių ir kitų tautybių šūkių. Ten pat susirinkusiems kanadiečiams buvo išdalinti atspausdinti atsisaukimų lapai.

Be pikietuotojų, svečius aerodrome pasitiko ir sveikino St. Catharines burmistras Smith, primindamas, kad šie pikietuotojai yra nauji ateiviai — tremtiniai ir lojalūs Kanados piliečiai, bet jie yra labai jautrūs savo tėvynės reikalais.

Iš aerodromo važiuo į Niagara Falls, Ont., bet jau nebe centriniu keliu ir su sustiprinta policijos apsauga. Niagara Falls plakatų ne bebūvo, bet atsisaukimų lapai ir ten nusekė.

Pažymėtina, kad bolševikams šis įvykis buvo didelis netikėtumas, nes didesniuose miestuose jautėsi daug ramesni, negu mažam St. Catharines miestelyje.

Šiuo įvykiu susijomavo plati apylinkė. Keleta laikraščių išsidėjo aprašymus ir pikietuotojų dides nuotraukas.

Apylinkės radijo stotis šį įvyki paskelbė, o St. Catharines radijo stotis net per dvi dienas žiniose kartojto. Dienraštis "The St. Catharines Standard" pirmame puslapy stambiomis raidėmis įdėjo tokias antraštes: "Welcoming Committee" of new Canadians greets Russian visitors" ir "Demonstrators Wave Banners As Russians Land at Airport".

Šis įvykis St. Catharines apylinkėje gyventojų tarpe buvo seriacija ir keletas dienų diskusijų tema.

S milga

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Ankštus dividendus išmokėjo visada be perstoimo.
- Pinigams padėti nereikia v žinėti.

Jūs galite pasiūsti paštą.
Mes apmokėsime pašto išlaidas.

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone: VI 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Ištaigos VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiadieniais visai neatidaroma.



Sausio mėn. KARYS pradėjo spausdinti graikų klasiko Ksenofono:



"DEŠIMTIES TŪKSTANČIŲ ŽYGIS".

Užsakykite KARI nedelsdami (metams tik \$5,00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti; rašykite:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.



GAILESTINGOSIOS SESERYS kasmet rudenį surengia didelį koncertą — balių ir publikos sutruktis daug. Ir šiemet jų koncertas — tradicinis balius numatyta spalio mėn. 20 d. Western Ballroom salėje, 3504 So. Western Ave. Programa bus reta, įdomi.

LANKĖSI ČIKAGOJE

— Petras Petrutis iš Windsor, Kanadoje, pereitą savaitę lankėsi Čikagoje. Jis yra buvęs vienas iš IV-sios Kanados liet. dienos rengėjų.

— Antanas Banionis, Detroito skautų veikėjas, buvo užsukęs Čikagon ir čia praleido kelias dienas.

— Alg. Bielskus, Clevelando Žaibo pirmininkas ir FASK'o sekretorius lankėsi Čikagoje ir čia dalyvavo sportininkų: V. Valaičio ir V. Tamsevičiūtės vestuvėse.

NAUJA DON VARNAS POSTO VALDYBA

Don Varnas Amerikos Legijono postas Nr. 986 rugsėjo mėn. 15 dieną turės savo naujosios valdybos narių įvedinimo iškilmes, kurios bus pravestos posto namuose, 6816 So. Western Ave. Jų pradžia 8 val. vak.

Naujuoju posto komanduoju bus įvedintas J. Šulmistras, kuris užims P. Mosteikos vietą. Kiti posto valdybos pareigūnai yra šie: A. Zaleskis, M. Mosteika, S. Samoška, B. Mikėnas, J. Karklys, E. Šulaitis, J. Evans, J. Stoškus, kun. A. Švedas, MIC., N. Girdvainis, V. Momkus, A. Preibis, K. Savickas, dr. J. Simonaitis ir dr. E. Thomas.

Be oficialiosios valdybos narių įvedinimo dalies, čia taip pat bus šokiai ir vaisės, kas visiems posto nariams ir jų prieteliams bus duodamos nemokamai.

FUTBOLŲ RUNGTYNĖ — LYGIOMIS

— Rugsėjo mėn. 9 d. Čikagos LFK Vainutas futbolo komanda

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS
907 WEST 35th STREET
Tel. LA 3-2022

FIGIAU, NEGU KUR KITUR.
NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS
VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir kita.
JOSEPH DRY GOODS STORE
3218 So. HALSTED ST.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR
Sinclair GAZOLINO STOTIS
Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.
A. STANEVIČIUS
Garazo tel: REpublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934
2641 West 71 Street

turėjo pirmąsias rudens rato pirmenybių rungtynes ir čia su Wanderers vienuolike sukovojo 2:2. Mūsų šiek tiek įvarčius pelnė: V. Sipavičius ir T. Remeikis.

— Šį sekmadienį lietuviai antrose pirmenybių rungtynėse kovos prieš Roseland vienuolike, — Kensington parke, Roselande. Jų pradžia 2:30 val.

— Rugsėjo mėn. 1—2 d.d. Čikagos futbolininkai viešėjo Windsor, Kanadoje, dalyvaudami VI-jų Š. Amerikos liet. sporto žaidynių futbolo varžybose, laimėdami II vietą. Mūsų šiek tiek įvarčius pelnė: V. Sipavičius ir T. Remeikis.



PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGŪS SAŽINGAS PATARNAVIMAS — NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — PATOSULINTI PERKRAUSTYMU — IRANALAI KAIP PATYS SUNKVEZIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSIURINTI
JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill. Tel: WALbrook 5-9209

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų
LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ
Sąžiningas taisymas už žemas kainas.
Mes rekomenduojame "ELGIN" laikrodžius.
A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS,
YA. 7-8266
3317 So. Halsted St.

ELGIN
Only watch with DURAPOWER MAINSPRING®

Pasakose apskatinėjama ir dainose apdainuota
Karčiama rūžava--Meister Brau Tavern
Dabar randasi ne Krekenavoje, bet Brighton Parke, 2532 West 47 Street. — Kviečia atsilankyti —
Sav. O. A. JOMANTAL Tel: VI 7-2429.

ARS-FOTO STUDIJA
3210 So. Halsted St., Chicago, Ill, daro įvairių dydžių portretų ir nuotraukas.
Atlieka Studijos ir Foto mė-gėjų darbus.
Aprūpina gera filmine medžiaga.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS
Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicago kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.
Antanas Vilimas
3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.
Telefonas: FRontier 6-1882.

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel: GROvehill 6-9136
M. CESAS, patyręs automobilių specialistas

LIUDĖSIO VALANDŲ
Sankite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-9600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gauname kopyčias artiau jūsų namų.

ĮVAIRŲS PATAISYMAI IR DAŽYMAS
NAUJŲ NAMŲ STATYBA
LIUDAS TAUJENIS
6828 S. Maplewood Ave.
Tel: HE 4-5848

WALTER SASNAUSKAS
2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.
Tel: GROvehill 6-8402.
Stato naujus namus pagal tart ir planus.
Atlieka įvairius remonte darbus.

Moderniausias baldus, naujaušius televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kiltus ir viską, kas reikalinga namų rengimui Jūs pirkite pigiau
Lietuvių PREKYBOS Bendrovė
ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.
2310 West Roosevelt (12-1 St.). Tel: SEeley 3-4711
Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

KĄ JIE DIRBA

GERB. SKAITYTOJAI,

Dėl laiko stokos, administracija ne visada gali laiku pranešti Tamstoms apie prenumeratos pabaigą. Prie šio arba artimiausių numerų Jūsų adreso pažymėta data, reiškia prenumeratos pabaigą arba siuntinėjimo pradžią susipažinimui.

Norėdami sutaupyti laiką ir sumažinti "L.L." išlaidas, labai prašome Tamstas artimu laiku prenumeratas pratęsti be atskiro pranešimo. Ta proga prašome prisijusti besidomaujančių "L.L." adresu, kad galėtume pasiūstyti susipažinimui. Nuoširdūs Tamstoms linkėjimai.

Administracija

VISIEMS LIET. STUD.

SAJUNGOS JAV NARIAMS
Visiems Liet. Stud. Sajungos JAV nariams!

Pranešame, kad dabartinis Studentų Sajungos JAV Centro Valdybos adresas yra:
Juozas Karklys,
6831 So. Washtenaw,
Chicago, Ill.

Visais Stud. Saj. liečiančiais klausimais prašome kreiptis aukščiau minėtu adresu.

Liet. Stud. Saj. JAV Centro Valdyba

Lietuviai biznieriui.

Norintieji gauti prekių iš Vokietijos, kaip tai: elektrinių aparatų, skalb. mašinų, dulkių siurblių, raš. mašinų, spec. šild. krosnių, radijo aparatų, porceliano, odos ir kitų naujaušiu Vokietijos pramonės gaminių žemiausiomis kainomis, arba paimti Generalines Atstovybes, rašykite: — Dr. Žarskus & Gotrian, Export-Import, Koeln, Eberplatz 11, — Germany.

SKAUTŲ IR SKAUČIŲ SUVAŽIAVIMAS NEW YORKE

Rugsėjo 15—16 d. d. New York'e įvyksta Atlanto pakraščio skautų — skaučių vadų suvažiavimas. Suvažiavimo proga pirmą kartą New York'e dalyvaus ir Lietuvių Skautų Brolijos Vyriausias Skautininkas, Stp. Kairys, kuris specialiai atskris iš Toronto, Kanados. Suvažiavime dalyvauja: Rajonų vadų nariai, tuntininkai, — jų pavaduotojai ir adjutantai, draugininkai, — jų pavad. ir adj., skautų vyčių ir vyr. skaučių būrelių vadai. Taip pat kviečiami dalyvauti visi skautininkai ir skautininkės.

Visi suvažiavimo dalyviai, — es, privalo galimai greičiau užsiregistruoti pas vyr. sl. V. Gobiuzą, 1001 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y., tel. PR 2-2964. Nakvynių reikalais visi susirūša su ps. J. Janulevičiene, 20 St. Johns Road, Brooklyn, N. Y., tel. EV 6-4341.

Sueigos pradžia — rugs. 15 d. 2 val. p. p. Po iškilmingo atidarymo ir bendro pašnekesio, vyks atskiri skautų — skaučių darbo posėdžiai, po kurių seks bendra vakarienė, 8 val. — suvažiavimo proga N. Y. skautai ir skautės rennia viešą jaunimo vakarą. Čia pasirodys visi N. Y. skautų — skaučių vienetai, o po programos vyks šokiai iki 1 val. ryto, grojant R. Butrimo orkestrui. Į šį vakarą skautų — skaučių tėveliai ir visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Įėjimas — 1.25 dol., uniformuotiems skautams ir skautėms — 50 centų.

Sekmadienį ryte bus tęsiami posėdžiai, o 10:45 — visi suvažiavę skautai ir skautės, ypatingai iš New York'o ir apylinkių, prašomi susirinkti į Apreiškimo per. patalpas uniformuoti, iš kur organizuoti su vėliavomis vyksime į pamaldas. Šv. Mišias atnašaus ir ta proga pamokslą pasakys kun. J. Pakalniškis, N. Y. skautų — skau-

čių kapellonas. Sumos metu giedos N. Y. Skautų Vyčių Oktetas. Šv. Mišios bus atlaikytos už žuvusių lietuvių skautus.

Skautų — skaučių tėveliai kviečiami dalyvauti suvažiavimo atidaryme (rugs. 15 d., 2:00 — 3:15 val.) ir uždaryme (rugs. 16 d., 1:45 — 3:00 val.). Norintieji dalyvauti bendruose užkandžiuose, susirūša su R. Keziu, EV 4-1621.

Visi suvažiavimo posėdžiai, vakaras, bendri valgiai, vyks Apreiškimo par. patalpose, North 5 st., ir Havemeyer St., Brooklyn, N. Y.

Juozas Leimonas,

Buv. Žemųjų Klubo dalininkas, pusininku įsigijo gana didelę Melody Liquor store, 1560 E. 63rd Str., Čikago 37.

TV "DAINA", sales — service — vadovaujama inž. Semėno, perkelta į naujas patalpas, esančias 3321 So. Halsted Str. Teikia malonų ir gerą didelės firmos išpūdį.

Venta Club inc. svetainė, 3337 So. Halsted Str., vadovaujama Pr. Lukoševičiaus ir vykt. Stanekos rodo gana gyvą judėjimą.

Ai ir D. Pareigiai

Iš Cicero išsikelia ir "Daną" krautuve, esančią 1445 So. 49 Av. Ciceroje likviduoja. — Yra gera proga pigiai nusipirkti gintaro gaminių, lietuviškų audinių, medžiagų ir odos išdirbinių bei vaikams ir moterims drabužių.

Inž. J. Valaitis,

Vienos New York'o firmos buvo išsiųstas kelioms savaitėms sta tybos reikalais į Berlyną.

Republic lėktuvų kompanija

New York'e išspausdino inž. J. Bileno darbą apie šiluminius sunkumus greituosiuose šių dienų lėktuvuose.

Janik, William,

Iš Vašingtono valstybės, broliai ir sesuo bei giminės ir pažįstami yra prašomi susisiekti su Lietuvos Konsulatu, 6147 So. Artesian Av., Čikago 29, Ill., tel. RE 7-8334.

Martynas Vidra

Tremtinys, turėjęs Bričporte ir Breitonparke drabužių valyklą ir siuvelyklą, neseniai nusipirko Bričporte namą ir persikelia su savo įmone. Apie persikėlimą bus pranešta, nes dar turės atlikti remontą. Be to, M. Vidra sulaukė iš Vokietijos savo dukters, kurios nematė net 10 metų.

Jonas Kirvaitis,

Lietuviškos draudų agentūros savininkas, Interstate Insurance perkėlė į nuosavas ir erdvesnes patalpas, esančias 6108 So. Ashland Ave. Tel. WA 5-5671.

ONOS BRINAITĖS ir STASIO DUNAČIO

Jungtuvės įvyksta 1956 m. rugsėjo 22 d. 3 val. po pietų Šv. Kryžiaus bažnyčioje, 4600 So. Wood Str. Vaisės 6 val. vakare Alekso Brino svetainėje — 4342 So. Hermitage Av. Savo biculiams ir skaitytojams "Laisvoji Lietuva" linki sėkmės ir laimingo gyvenimo.



UNIQUE LONGE-NIGHT CLUB
HAVAJŲ SALIONAS
1522 W. 51 St.
Su gyvąja Havajų muzika ir šokiais.
Jauki ir mistiška nuotaika viešioms sieloms!
VALERIJA VAITEKŪNAS, INC.

Ben Star FASHION STYLE QUALITY
Chicago's Smartest Styles for Men and Women
4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3909
Open Mon. & Thurs. Noon 'til 9 P.M.; Other days 9:30 to 5:30
JONASKANIS
JUSAPTARNAUS GIMTOJE KALBOJE

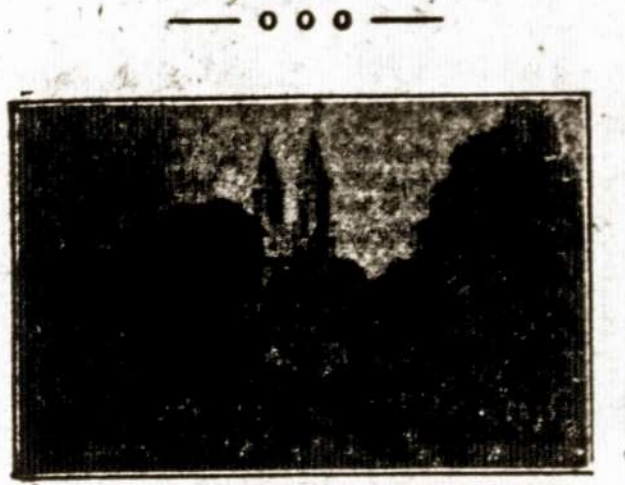
LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.
Agentams ir brokeliams aukščiausi komisai.
AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS.
Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%.
Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, uželkite —
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel: WALbrook 5-5671

BRUNO kepyklos gaminiai
būgia užkariauti Čikagos rinką, nes
Kas Valgo Bruno Duoną
Visad žydi kaip Aguona
Bruno Macianskas
3339 Lituania Ave., Telef.: CLifside 4-4376

Sekančią dieną po vestuvių —

žmogus pasijunta septyniais metais vyresniu. Bacon.

Charakteris yra deimantas, kuris įbrėžia kiekvieną kietą akmenį. Bartol.



Įvairių spalvų aliejiniai ir kaučiukiniai — matiniai, žinomos firmos

REVERE PAINT
dažai parduodami žemiau konkurencinių kainų pas
D. JURJONĄ ir Co. Inc.
3251 So. Halsted Str.

PIGIAI PARDUODAMA MAISTO KRAUTUVĖ.
Užpakaly trys kambariai
EMERALD GROCERY.
3001 So. Emerald Ave.
Tel.: DA 6-1917.

Muzikos mėgėjų dėmesui
Dėl senatvės, prieinama kaina parduodama: 5 klarnetai, 2 smuikai, 2 saxofonai "C", 2 kornetai, Martin bariton, pianinas ir 2 pianos akordeonai.
Kreiptis: 3451 So. Wallace A., tel. LI 8-4023, pas Ant. Stanevičių.

Sandėlis Visokių ARBATŲ IR ŽOLIŲ
Prieinamos kainos. Katalogas siunčiamas dykai pagal pareikalavimą.
PALANGOS TREJOS DEVYNERIOS
Susideda grynai iš šaknelių, lapų, žiedų, seklų ir žolių. Kiekvienas, kas tik nori būti visada sveikas, turėtų vartoti TREJANKĄ. Nes tai geriausias vaistas nuo dispepsijos, vidurių užkietėjimo, nerviškumo, stokos, apetito, širdies sukimo, pilvo sugedimo, reumatizmo, neuralgijos, kosulio, gerklės skaudėjimo, karščiavimo, krupo, blogo ūpo, bendro nusilpimo, inkstų ir kepenų ligų.
Kaina su prisijungimu \$1.25.
Visada gaunama pas:
Floral Herb Company
Box 305, Clinton, Ind. Dept. I
Pastaba: Kartu su orderiu siunčiamas ir pinigų, nes kitaip nesijunčiame. Siunčiame tik į U.S.A.

Nekilnojamo turto pirkimo — parduomo reikalais kreiptis:
Alg. BUDRECKAS
REALTY
4081 Archer Ave.
(prie California Ave)
Tel.: LAfayette 3-3384

NAUJA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
649 West 119 St.
Sav. Juozas Bešonis
WA 8-2009 ir FR 6-6336.
Pristato į namus, taip pat pobūviams ir parengimams maisto ir mėsos gaminius.

Pavasarių, vasarinių, sportinių, darbinų ir išeginių drabužių — didelis pasirinkimas, pas
H. SEIGAN
VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ.
4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272
Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išimokėjimui be nuosimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.
Krautuve atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak. kitomis dienomis iki 6 v. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.



GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: PROspect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—9; šilktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Tel: ofiso AR 6-0161
rez. GE 2-9203
Daktaras
JUOZAS BARTKUS
Gydytojas ir Chirurgas
2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Val: 1—3:30, 6—9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p. p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

Dr. VYTAUTAS DARGIS
Gydytojas ir Chirurgas
Priėmimo valandos:
pirm., treč., penkt. — nuo 9 iki 12 d. n.
Antr. ir ketvirtad. — nuo 5 iki 9 val. p. p.
KILDARE CLINIC
5115 So. Kildare Ave.
Tel: RE 5-5600.
Namų tel.: LUDlow 5-2522.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas:
ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė
Savininkas
Pr. A. Šimkus
3301 South Halsted Street
Tel: Virginia 9680 ir 9681.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas patie savininko
Pr. Šimkaus.

JAUKIAI
PRALEISI
VAKARĄ
CICERO UŽEIGOJE
LITUANICA
pas TADĄ KAZIMIERAITI
Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 56, Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

WALTER KLASH'S
Town of LAKE TV SERVICE
Utilities
EASY TERMS
FURNITURE • CARPETING • APPLIANCES • TELEVISION
1800-02 W. 47th St. (Corner of Wood) Show LA 3-7771, 2, 3, 4

Printing
VLADAS VAITEKŪNAS
DAŽYTOJAS — DEKORATORIUS
Dažome naujus ir senus namus iš oro ir iš vidaus.
Be to, dažome bažnyčias, sales, restoranus ir kt.
Turime visas apdraudas. Skambinti: Bishop 7-4035.
Adr.: 1522 W. 51 St., Chicago 9, Illinois.

LIETUVIŲ AUDITORIJA
IETUVIŲ AUDITORIJA
3133—37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172
POKYLIAMS KONCERTAMS VESTUVEMS
4 Salės
Moderniškai įrengtos VIRTUVĖS (su maistu ar be maisto) išnuomojamos neaukštomis kainomis.
Jūsų patogumui čia pat
BARAS
Jaukus putojančių taurių pavėsis ir žavi muzika.